

LETNIK 21, ŠT. 87 / NOVEMBER 2018

GLASILO INŽENIRSKÉ ZBORNICE SLOVENIJE

IZS.NOVO

RAZPIS

N A G R A D E

JOŽEFA MRAKA

ZA INOVATIVNOST

PRIJAVA PREDLOGOV

DO 31. 1. 2019

Aktualno

PRAVILA STROKE, KI PODROBNEJE
DOLOČAJO NAČIN IZDELAVE
PROJEKTNE DOKUMENTACIJE

KDO JE LAHKO VODJA
PROJEKTA IN KDO VODJA
NADZORA ZA STAVBE?

PREDLAGALI SMO SPREMEMBO
ZAID IN GZ

SVETOVNI GRADBENI FORUM 2019-
ROK ZA ODDAJO PRISPEVKOV JE
15.11. 2018

NA NASLOVNICI

V tej številki revije je objavljen razpis za podelitev nagrade Jožefa Mraka za inovativnost pri graditvi objektov (stran 22). Prijave zbiramo do 31. 1. 2019. Nagrada bo podeljena na Svetovnem gradbenem forumu Odpornost stavb in infrastrukture, ki bo od 8. do 11. aprila 2019 v Ljubljani v so-organizaciji IZS, UL FGG in WFEO.

Str.

POZDRAVLJENI

- 3 Nagovor generalne sekretarke Inženirske zbornice Slovenije

AKTUALNO

- 4 Pravila stroke, ki podrobneje določajo način izdelave projektne dokumentacije - zvezek O poslan MOP v soglasje
 8 Ministrstvu smo poslali predlog sprememb in dopolnitev ZAID in GZ
 9 Zavarovanje odgovornosti po 15. členu ZAID še ni na voljo
 10 Kdo je lahko vodja projekta in kdo vodja nadzora za stavbe?
 12 Evidenca stavbnih zemljišč - na voljo so že prvi podatki pozidanih zemljišč ...

PROJEKTNÁ DOKUMENTACIJA

- 14 Zračunavanje projektних pogojev

GRADBENO IN UPORABNO DOVOLJENJE

- 15 Več poti od projektnih pogojev do uporabnega dovoljenja
 16 Osnovni postopek pridobivanja gradbenega dovoljenja
 18 Integralni postopek izdaje gradbenega dovoljenja
 20 Kako močno sta v integralnem postopku v resnici zvezana GZ in ZVO-1?
 22 Kdaj je elektrika zažarela prvo žarnico v Sloveniji? - Nadaljevanje

OBVESTILA

- 22 Razpis za podelitev nagrade Jožefa Mraka za inovativnost 2019
 23 Svetovni gradbeni forum 2019 - rok za prijavo prispevkov je 15. november 2018
 24 Napovednik izobraževanj IZS

IZS.NOVO

GLASILO INŽENIRSKÉ ZBORNICE SLOVENIJE
 Letnik 21, št. 87, NOVEMBER 2018
 Izhaja: 4 številke letno. Naklada te številke: 9.400 izvodov. Uredništvo: Inženirska zbornica Slovenije, Jarška cesta 10/b, 1000 Ljubljana. Elektronska pošta uredništva: iza@iza.si. Internet: http://www.iza.si.
 Glavna in odgovorna urednica: mag. Barbara ŠKRABA FLIS. Tehnični urednik: Matjaž GRILC. Strokovni svet glasila IZS.NOVO: mag. Črtomir REMEC, dr. Samo Peter MEDVED, dr. Bojan PAHOR, Matej KOVAČIČ, dr. Željko VUKELIČ, Mitja LENASSI, mag. Vinko VOLČANJK.
 Uredniški odbor: mag. Barbara ŠKRABA FLIS, Matjaž GRILC, Franc PEČOVNIK, dr. Janez DUHOVNIK, Matija BRENČIČ, Damjan MEŽIČ, Žiga LEBAR, Matej KORŠIČ.
 Korektore: Petra KAVČIČ.
 Oblikovanje: Kraft&Werk, Maribor.
 Tisk: ORBIS print d.o.o., Ljubljana.
 Izvod glasila IZS.NOVO je za člane Inženirske zbornice Slovenije brezplačen. Copyright © 2018 IZS.NOVO, Inženirska zbornica Slovenije.
ISSN 2232-6308

SPOŠTOVANI ČLANI,

Pred vami je številka revije, ki je tokrat v veliki meri posvečena izdelavi projektne dokumentacije in postopkom pridobivanja gradbenega in uporabnega dovoljenja. Slednjih je več, zato je priporočljivo, da jih poznamo. Ob tem nas člani že opozarjajo na težave pri pridobivanju projektnih pogojev, ki često niso brezplačni, čeprav bi morali biti, zato smo o tem seznanili Ministrstvo za okolje in prostor.

Obširno vam predstavljamo Pravila stroke o načinu izdelave projektne dokumentacije, ki ju pripravljata skupaj naša zbornica in Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije. V njih podrobno določamo projektno dokumentacijo in način njene izdelave, pri čemer izhajamo iz slovenskega standarda SIST 16310, ki je bil izdelan na osnovi mednarodnega ISO standarda. S tem postavljamo obvezne standarde izdelave projektne dokumentacije v Sloveniji za vse vrste objektov (stavbe in različne gradbeno tehnične objekte po skupinah klasifikacije vrst objektov) in stopenj (faz) obdelave projektne dokumentacije, to je tisto, česar doslej še nismo imeli, saj dosedanji pravilniki o projektni dokumentaciji niso bili dovolj natančni, da bi bila izdelana projektna dokumentacija, naročena na njihovi podlagi, lahko primerljiva ne glede na projektanta, ki jo je izdelal. Tudi zato smo se na trgu v preteklosti soočali s tako različnimi cenami za njeno izdelavo. Istočasno v Pravilih stroke pojasnjujemo povezavo med projektno dokumentacijo izdelano po Pravilih stroke in projektno dokumentacijo oziroma njenimi deli, potrebno v upravnih postopkih pridobitve mnenj, projektnih pogojev, gradbenega dovoljenja, prijave začetka gradnje, uporabnega dovoljenja in evidentiranja objekta, katere vsebino predpisuje Pravilnik o podrobnejši vsebini dokumentacije in

obrazcih, povezanih z graditvijo objektov. Zavedamo se, da zakonskega roka, 1. novembra 2018, nismo dosegli in da nam je bil za tako zahtevno in obsežno delo v zakonu odmerjen prekratek čas. Prvi zvezek (številka 0) je bil oktobra poslan Ministrstvu za okolje in prostor. Da bo postal uraden dokument ga morata potrditi skupščini obeh zbornic, nanj mora dati soglasje tudi ministrstvo. V kratkem naj bi bila zaključena še zvezka 1 in 2, medtem ko bosta zvezka 3 in 4 pripravljena nekoliko kasneje.

Seveda vas v reviji obveščamo tudi o drugih aktualnih zadevah: dogajanju v zvezi z našim predlogom za spremembo Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti in Gradbenega zakona, ki smo ga septembra uradno posredovali Ministrstvu za okolje in prostor, stanju priprave splošnih pogojev zavarovanja odgovornosti za škodo za gospodarske subjekte, ki opravljajo arhitekturno in inženirsko dejavnost, predstavljamo vam vpogledovalnik v podatke Evidence stavbnih zemljišč.

Vljudno vas vabimo k oddaji kratkega povzetka referata do 15. novembra letos in s tem k soustvarjanju največjega gradbenega dogodka v Sloveniji naslednjega aprila, Svetovnega gradbenega foruma z naslovom Odpornost stavb in infrastrukture, katerega soorganizator je naša zbornica.

Prav tako vas prijazno vabimo, da nam do 31. januarja 2019 posredujete prijavo na razpis za podelitev nagrade Jožefa Mraka za inovativnost pri graditvi objektov. Nagrada bo podeljena na že omenjenem Svetovnem gradbenem forumu.

Želim vam prijetno branje.

mag. PI Barbara Škraba Flis
Generalna sekretarka IZS

Gradbeni zakon

PRAVILA STROKE, KI PODROBNEJE DOLOČAJO NAČIN IZDELAVE PROJEKTNE DOKUMENTACIJE - ZVEZEK 0 POSLAN MOP V SOGLASJE

Dr. PI Samo MEDVED, univ.dipl.inž.grad.
Predsednik UO MSG, avtor Pravil stroke
in
PI Ivan LEBAN, univ.dipl.inž.el.
Član UO MSE, avtor Pravil stroke

Končno je projektni skupini IZS in ZAPS skupaj uspelo pripraviti prvega od zvezkov Pravil stroke – Zvezek 0, ga medsebojno uskladiti in ga v skladu z novimi predpisi posredovati na MOP v potrditev. Navsezadnje so Pravila stroke podzakonski akt, ki ga na podlagi določila Gradbenega zakona izdajata kot skupen dokument Inženirska zbornica Slovenije in Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije ob soglasju pristojnega ministrstva – Ministrstva za okolje in prostor. Uporaba Pravil stroke je obvezna, tako za investitorje kot pooblaščenih arhitekto in inženirje (29. člen Gradbenega zakona in 4. člen Pravilnika o podrobnejši vsebini dokumentacije in obrazcih, povezanih z graditvijo objektov). V prispevku je predstavljena skržena vsebina Zvezka 0.

Uvodoma je treba pojasniti, da je zaradi obsežnosti dokumenta nastala **zamuda pri pripravi in sprejemu Pravil stroke**, saj je zakonski rok za njihov sprejem pet mesecev od uveljavitve Pravilnika o podrobnejši vsebini dokumentacije in obrazcih, povezanih z graditvijo objektov (Pravilnik), t.j. 1. 11. 2018. Glede na novi Gradbeni zakon (GZ) in Pravilnik ta dokument manjka že danes v vsakdanji praksi. Projektanti se tako že danes soočamo z uporabo Pravilnika, ki pa ne daje vseh odgovorov o tem, kako izdelati Projektno dokumentacijo, saj Pravilnik za fazo do gradbenega dovoljenja pokriva le tisti del, ki se tiče pridobivanja projektnih pogojev, mnenj in dovoljevanja. Na vsa ostala vprašanja naj bi odgovorila Pravila stroke. Žal se ta trenutek vsi, ki projektno dokumentacijo že delamo po GZ, soočamo s problemi in vprašanji pri njeni izdelavi, kot tudi že prej v komercialni fazi pridobivanja projektov (kaj dejansko ponuditi naročniku in kaj je potrebno izdelati?). Že sedaj je verjetno vsem jasno, da potreben obseg projektantskega dela ni ekvivalenten le zahtevam Pravilnika. Nenazadnje

GZ pravi, da se za potrebe upravnih postopkov uporabijo projektna dokumentacija ali njeni posamezni deli (29. člen).

VSEBINA PRAVIL STROKE

Pravila stroke določajo vsebino projektne dokumentacije in prikazujejo osnove ostale dokumentacije, ki se jo izdeluje v procesu graditve, določajo vsebino, nivo obdelave, obliko ter način izdelave projektne dokumentacije, ki je osnova za izdelavo dokumentacije in obrazcev za upravne postopke pri graditvi objektov.

Vsebino in vrste dokumentacije za upravne postopke določa Pravilnik, ki ga je sprejelo Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) in ki se sklicuje tudi na ta Pravila stroke. To dokumentacijo smo skrajšano poimenovali **“Dokumentacija za upravne postopke (DUP)”**.

Pravila stroke so v skladu z zakonom dolžni uporabljati vsi pooblaščenih arhitekti in inženirji ter na njihovi osnovi izdelati projektno dokumentacijo, ki je obvezna osnova in strokovna podlaga za izdelavo Dokumentacije za upravne postopke (DUP), ki jo predpisuje Pravilnik.

Pravila stroke so namenjena tudi investitorjem, da bodo lahko v svojih projektnih nalogah in pogodbah pravilno definirali potrebne vsebine posamezne vrste projektne dokumentacije.

Pravila stroke nimajo namena razlage Pravilnika, povzemajo njegova bistvena določila in terminologijo ter določajo povezavo med Projektno dokumentacijo za upravne postopke (DUP) in **Projektno dokumentacijo po pravilih stroke (PDS)**.

Pravila stroke obravnavajo tudi vsebino dokumentacij, ki jih določajo druga zakonodaja (prostorska, okoljska, investicijska, geodetska, javno-naročniška ...).

Pravila stroke bodo, ko bodo dokončana, sestavljena iz naslednjih vsebin, ki so strukturirane po zvezkih:

- **Zvezek 0:** PRAVILA STROKE – SPLOŠNI DEL
- **Zvezek 1:** PRAVILA STROKE – PODROBNE VSEBINE ZA STAVBE
- **Zvezek 2:** PRAVILA STROKE – PODROBNE VSEBINE ZA GRADBENO INŽENIRSKO OBJEKTE
- **Zvezek 3:** PRAVILA STROKE – PODROBNE VSEBINE ZA CEVOVODE, KOMUNIKACIJSKA OMREŽJA IN ELEKTROENERGETSKE VODE
- **Zvezek 4:** PRAVILA STROKE – PODROBNE VSEBINE ZA INDUSTRIJSKE GRADBENE KOMPLEKSE

Zvezka 1 in 2 sta v fazi finalizacije ter bosta v kratkem predana MOP v potrditev. Zvezka 3 in 4 bosta izdelana naknadno. Do izdelave zvezkov 3 in 4 se bodo smiselno uporabljala določila zvezkov 1 in 2.

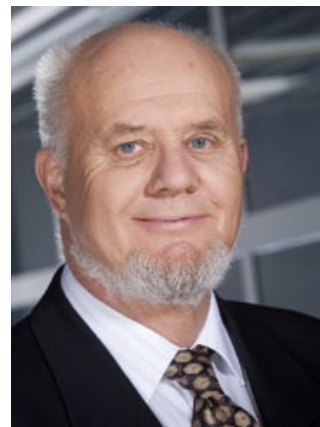
NOVI IZRAZI, VLOGE IN POMENI

Z novim Zakonom o arhitekturi in inženirski dejavnosti (ZAID) in GZ smo bili deležni kar precejšnjih sprememb. Tako se je spremenila definicija projektanta, ni več odgovornih projektantov, dobili smo pooblaščenih inženirje ... Vse to poraja številna vprašanja. Kakšne so torej nekatere nove definicije in pomeni:

- **Projektant** – je pravna oseba, ki kot udeleženec pri graditvi objektov izdeluje projektno dokumentacijo in izpolnjuje pogoje po zakonu, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost.
- **Projektno tehnična dokumentacija (PTD)** – je vsa projektna dokumentaci-

dr. Samo Peter MEDVED

Ivan LEBAN

ja, ki je potrebna v procesu graditve in jo definirajo Pravila stroke na osnovi standardov in prakse. Projektno tehnična dokumentacija je strokovna osnova za Projektno upravno dokumentacijo.

- **Projektno upravna dokumentacija (PUD)** – je dokumentacija potrebna za upravne postopke v procesu graditve objektov, ki jo določa Pravilnik o podrobnejši vsebini dokumentacije in obrazcih, povezanih z graditvijo objektov.
- **Revizija projekta** – je celovit pregled dela ali vseh delov projektne dokumentacije s strani pooblaščenih arhitektov in inženir-

PROJEKTNJA DOKUMENTACIJA

Projektna dokumentacija je dokumentacija, ki jo pripravi projektant. Pravilnik v prvem odstavku 4. člena določa, da projektno dokumentacijo, ki jo izdelata projektant, sestavljajo IZP, DGD, PZI in PID. Vendar je potrebno ločiti med celotno projektno tehnično dokumentacijo (PTD) ter projektno upravno dokumentacijo (PUD). Podrobno vsebino PTD določajo Pravila stroke, Pravilnik pa določa vsebino PUD, ki predstavlja izvleček oziroma povzetek celotne projektne dokumentacije izdelane po Pravilih stroke. Projektno dokumentacijo v nekaterih

Glede na namen, vrsto, velikost, kapaciteto in druge značilnosti objekta, pooblaščenim inženirji in arhitekti zanesljivost objekta zagotovijo z izpolnjevanjem tistih bistvenih zahtev, katerih obvezno izpolnjevanje določajo gradbeni zakon, tehnične smernice, standardi, pravila stroke oziroma zadnje stanje gradbene tehnike.

IZDELOVALCI PROJEKTNE DOKUMENTACIJE

Projektno dokumentacijo izdeluje projektant s pooblaščenimi inženirji in arhitekti ter sodelavci projekta. Izdelovalci projektne dokumentacije so poleg pooblaščenih inženirjev in arhitektov tudi sodelavci z ustrežno tehnično izobrazbo, ki sodelujejo v postopku izdelave projektne dokumentacije. Izdelovalci projektne dokumentacije kot fizične osebe so:

- **Vodja projekta** – pooblaščen inženir ali arhitekt v skladu z zakonom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost, odgovoren za vodenje projekta, njegovo usklajenost in celovitost. Vodjo projekta določi projektant, za katerega pooblaščen arhitekt ali pooblaščen inženir opravlja poklicne naloge v eni od predpisanih oblik v skladu z zakonom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost.
- **Vodja načrta** – pooblaščen inženir ali arhitekt v skladu z zakonom, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost, je izdelovalec in odgovorna oseba za posamezni načrt. Pri načrtu arhitekture je lahko vodij načrta v skladu z veljavno prakso več. Pri posameznih strokah je možno več načrtov znotraj stroke in s tem več vodij načrtov.
- **Sodelavec projekta** – strokovnjak ustrezne tehnične stroke, ki sodeluje pri izdelavi načrtov pod vodstvom vodje načrta. Poklicne naloge in dolžnosti pooblaščenih inženirjev in arhitektov določajo ZAID, GZ in ZUreP-2. Pooblaščen inže-

Pravila stroke so v skladu z zakonom dolžni uporabljati vsi pooblašчени arhitekti in inženirji ter na njihovi osnovi izdelati projektno dokumentacijo, ki je obvezna osnova in strokovna podlaga za izdelavo Dokumentacije za upravne postopke (DUP), ki jo predpisuje Pravilnik.

jev posameznih strok v smislu pregleda pravilnosti, funkcionalnosti in kakovosti izdelave.

- **Elaborat** – je strokovna podlaga k projektne dokumentaciji, ki jo praviloma določajo področni zakoni in podzakonski akti. Elaborati so podlaga in priloga projektne dokumentacije izdelane po Pravilih stroke. Praviloma elaborate izdelajo strokovne osebe s pridobljenimi pooblastili, ki jih določajo področni zakoni.
- **Študija** – je strokovna podlaga k projektne dokumentaciji in jo izdelajo strokovnjaki s področja, ki je predmet študije. So podlaga in priloga projektne dokumentacije izdelane po Pravilih stroke.

primerih dodatno opredeljuje tudi druga – področna zakonodaja (cest, železnic, telekomunikacij ...).

Projektna dokumentacija je uporabljena tudi kot podlaga za dokumentacijo po drugih zakonih, npr. pri investicijski dokumentaciji, pri prostorski dokumentaciji, pri dokumentaciji varstva okolja, pri razpisni dokumentaciji.

S projektno tehnično dokumentacijo (PTD) pooblaščenim inženirji in arhitekti določijo lokacijske, funkcionalne, tehnične in oblikovne značilnosti predvidene gradnje tako, da ob upoštevanju naročila investitorja zagotovijo skladnost s prostorskimi akti, zanesljivost in evidentiranost.

nirje in arhitekta ter sodelavce projekta, ki so sodelovali pri izdelavi projektne dokumentacije, posameznih načrtov ali njenega dela, se navede v splošnem delu, tekstualnem delu in grafičnih prilogah, pri katerih izdelavi so sodelovali.

Ne smemo prezreti Vodje načrta, ki namošeča ukinjenega Odgovornega projektanta načrta in Sodelavca projekta, ki je nova definicija in bi jo lahko primerjali s starejšim pomenom za projektanta kot fizično osebo.

Z uvedbo Sodelavca projekta imamo ambicijo, da bodo v dokumentaciji navedeni tudi vsi tisti, ki (še) niso pooblaščen inženirji, pa prav tako sodelujejo pri izdelavi projektne dokumentacije kot tudi tisti, ki so pooblaščen inženirji, a pri dotičnem načrtu niso Vodje načrta. Gre torej za kadre z ustrežno tehnično izobrazbo s področij in strok, ki si bodo na ta način lahko formalno pridobili bodisi praktične izkušnje potrebne za opravljanje strokovnega izpita bodisi reference potrebne za pridobitev naslednjega posla.

PROJEKTNO TEHNIČNA DOKUMENTACIJA (PTD)

Projektno tehnična dokumentacija se izdelava na osnovi projektne naloge. Projektna naloga mora zahtevati najmanj vsebinski obseg projektne dokumentacije, ki ga zahtevata Pravila stroke in Pravilnik. Investitor lahko s pogodbo in pripadajočo projektno nalogo zahteva tudi večji obseg del (podrobnejšo obdelavo, obdelavo specifičnih sistemov, uporabo BIM pristopa, uporabo posebnih načinov in metod gradnje ...). Za manjše projekte, zlasti za nezahtevne in enostavne, se lahko kot projektna naloga šteje tudi kakršen koli zapis zahtev investitorja, ki jo dopolni in strukturira vodja projekta in je sestavni del PTD.

Celotna projektno tehnična dokumentacija (PTD) se glede na fazo in namen izdelave deli na:

- **Idejne rešitve (IDR)** – so namenjene izdelavi variant in izbiri optimalne rešitve predvidene gradnje. Uporabljajo se pri izdelavi variant in izbiri optimalne rešitve v zgodnji fazi prostorskega načrtovanja. So projektna podlaga za izdelavo predinvesticijske študije. Idejne rešitve so neobvezna projektna dokumentacija, ki se izdelava v skladu z dogovorom z naročnikom.
- **Idejna zasnova (IDZ)** – izdelana ali med več variantami izbrana idejna rešitev je osnova za dokumentacijo IZP za pridobitev projektne dokumentacije. Je tudi osnova za

postopke v fazi predhodnega postopka po zakonodaji o varstvu okolja. Je tehnična osnova za pripravo dokumentacije identifikacije investicijskega projekta (DIIP), projektna podlaga za izdelavo lokacijskih prikazov za pripravo IZP, del dokumentacije za pridobitev GD za enostanovanjske stavbe (hiše) in dokumentacije za spremembo namembnosti (v kolikor le to izdeluje pooblaščen arhitekt ali inženir), del dokumentacije v postopku legalizacije objektov in izdaji dovoljenja za objekt daljšega obstoja.

- **Idejni (osnovni) projekt (IDP)** – je namenjen podrobnejši projektni obdelavi izbrane variante ali osnovne rešitve in je projektna podlaga za izdelavo DGD in prostorskih načrtov. Je torej projektna osnova za pridobivanje mnenj, predodločbe in gradbenega dovoljenja ter smernic v postopku prostorskega načrtovanja. Je tudi tehnična in projektna osnova za izdelavo investicijskega programa (IP). Je lahko podlaga za tehnični del razpisne dokumentacije v postopkih naročanja gradenj, opreme in storitev (običajno tam, kjer se naroča "na ključ" ali pa tehnološko opremo). IDP, kot osnovni projekt, mora biti obdelan do takšnega nivoja, da je mogoče zadovoljiti projektom pogojem in vsem podatkom, ki jih zahteva DGD. V določenih primerih, kjer se za potrebe dovoljevanja (predvsem objekti z vplivi na okolje) ali na zahtevo naročnika izdelava **razviti idejni projekt (rIDP)** (SIST EN 16310), se ta idejni projekt dodatno razvije do te mere, da je predvidena gradnja definirana dovolj podrobno v prostorski, tehnološki, konstrukcijski, okoljski in arhitekturni vsebini, da pri nadaljnji projektni obdelavi in gradnji ne prihaja do bistvenih sprememb ali odstopanj. Idejni projekt je izdelan na podlagi potrjene idejne zasnove in je obvezna faza projektne dokumentacije.
- **Projekt za izvedbo (PZI)** – je detajlni projekt namenjen dokazovanju izpolnjevanja bistvenih zahtev ter izvedbi gradnje in je projektna osnova za prijavo začetka gradnje ter služi kot osnova za objekte, za katere je potrebna PVO oziroma okoljevarstveno dovoljenje (OVD). Je lahko podlaga za tehnični del razpisne dokumentacije v postopkih naročanja gradenj, opreme in storitev (predvsem tam, kjer se naroča po projektne količinah). Projekt za izvedbo je izdelan na podlagi potrjenega idejnega projekta in je obvezna faza projektne dokumentacije. Lahko je

izdelan v dveh fazah, kjer je prva faza namenjena dokazovanju izpolnjevanja bistvenih zahtev, zahtev GD in gradnji. Uporabi se kot PZI po PUD za prijavo začetka gradnje. Druga faza je podrobnejši PZI v katerem se lahko sukcesivno obdelajo vse potrebe informacije in rešitve za potrebe gradnje.

- **Projekt za razpis (PZR)** – je tehnični del razpisne dokumentacije in vsebuje tiste elemente in informacije iz IDP ali PZI (odvisno od načina razpisa), ki so potrebne za uspešno izvedbo razpisa oziroma za izbor izvajalca. Projekt za razpis je neobvezna faza projektne dokumentacije in se izdelava glede na zahteve projektne naloge.
- **Projekt izvedenih del (PID)** – je projekt celotnega izvedenega stanja. Namenjen je evidentiranju izvedene gradnje in služi kot projektna podlaga dokumentacije za uporabno dovoljenje in dokumentacije namenjena obratovanju in vzdrževanju objekta v življenjski dobi. Projekt izvedenih del je obvezna faza projektne dokumentacije.

Vrste projektne dokumentacije so v Pravidlih stroke povzete po **SIST EN 16310**. Po tem standardu smo tudi razporedili posamezne faze v investicijskem procesu in aktivnosti pooblaščenih inženitjev v posamezni fazi. Z upoštevanjem tega standarda smo se približali oziroma izenačili s stopnjo in vrsto projektne dokumentacije v večini evropskih držav, saj jih večina ne pozna Projekta za gradbeno dovoljenje, kot smo ga prakticirali v Sloveniji.

Elaborati in študije so priloga PTD in služijo kot obvezne in neobvezne strokovne podlage pri izdelavi PDU in PTD.

POVEZAVA MED PROJEKTNO TEHNIČNO DOKUMENTACIJO (PTD) IN PROJEKTNO UPRAVNO DOKUMENTACIJO (PUD)

Osnova za izdelavo dokumentacije PUD je projektno tehnična dokumentacija (PTD), ki jo obravnavajo Pravila stroke. Povezavo med njima lahko nazorno prikažemo s preglednico 1.

REVIZIJA PROJEKTNE DOKUMENTACIJE

Pravila stroke uvajajo možnost revizije projektne dokumentacije, ki se izdelava na osnovi odločitve in naročila naročnika. Lahko se izvede revizija vseh faz projektne dokumentacije in vseh vrst objektov. Praviloma naročnik že v projektne nalogi določi, za kakšno obliko pregleda dokumentacije se bo odločil. V Pravidlih stroke se priporoča, da

Preglednica 1

Avtor: IZS in ZAPS

STORITVE PROJEKTANTA (DOLOČAJO PRAVILA STROKE)		VSEBINA VLOGE (DOLOČA PRAVILNIK O PROJEKTNI DOKUMENTACIJI)	ODLOČBE PO FAZAH (DOLOČA GRADBENI ZAKON)
PROJEKTNA NALOGA (PN) - opredelitev namena in ciljev projekta - faznost in način načrtovanja - analiza prostorskih pogojev - drugi podatki o načrtovani gradnji in projektu			
PRIKAZ STANJA PROSTORA (PP) - geodetski podatki, podloge in evidence - prikaz podzemne in nadzemne infrastrukture - prikaz javno dostopnih podatkov o lokaciji - drugi podatki o prostorskih značilnostih in omejitvah v prostoru		ZAHTEVA ZA IZDAJO PROJEKTHNIH IN DRUGIH POGOJEV (neobvezno) - obrazec (priloga 8) - IDEJNA ZASNOVA ZA PRIDOBIVANJE PROJEKTHNIH POGOJEV (IZP) - dokumentacija za screening postopek - pooblastilo - drugo (na zahtevo mnenjedajalcev)	PROJEKTHNI POGOJI (neobvezno) - informacije o pogojih gradnje - določanje mejnih značilnosti in pogojev za poseg
IDEJNE REŠITVE (IDR) - idejne rešitve po posameznih strokah - študija variant - primerjava variantnih rešitev - ocena investicije po variantah za potrebe DIIP - izbor variante			
IDEJNA ZASNOVA (IDZ) - prikaz stanja pred in po posegu - idejne rešitve s prikazom variantnih rešitev glavnih značilnosti po posameznih strokah - študija in primerjava variant - ocena investicije po variantah za potrebe DIIP - izbor variante	ENOSTANOVANJSKI OBJEKT	ZAHTEVA ZA IZDAJO MNENJA (oziroma okoljevarstvenega ali naravarstvenega soglasja) - obrazec (priloga 9) - PROJEKTHNA DOKUMENTACIJA ZA PRIDOBITEV MNENJ IN GRADBENEGA DOVOLJENJA (DGD) - pooblastilo - PVO - projektni pogoji - predodločba (če je bila izdana) - drugo (na zahtevo mnenjedajalcev)	MNENJA (oziroma okoljevarstveno ali naravarstveno soglasje) - potrditev ustreznosti končnih rešitev
IDEJNI PROJEKT (IDP) - zbirni načrt oziroma model s prikazom stanja pred in po posegu - načrti posameznih udeleženih strok za predvidene faze - drugi načrti, presoje, študije, analize, elaborati - ocena investicije - prikaz izpolnjevanja osnovnih zahtev projektne naloge	ENOSTANOVANJSKI OBJEKT	ZAHTEVA ZA IZDAJO PREDODLOČBE (NEOBVEZNO) - obrazec (priloga 10) - PROJEKTHNA DOKUMENTACIJA ZA PRIDOBITEV MNENJ IN GRADBENEGA DOVOLJENJA (DGD) - pooblastilo - sklep PPVO - mnenja - drugo (na zahtevo mnenjedajalcev)	PREDODLOČBA - potrditev posameznih končnih rešitev
PROJEKT ZA RAZPIS (PZR) - prikaz in opis bistvenih elementov objekta - popis del - druge informacije, potrebne za pripravo ponudbe za gradnjo objekta	OBJEKT Z VPLIVNA OKOLJE, DUGI OBJEKTI NA ZAHTEVO MNENJEDAJALCEV	ZAHTEVA ZA IZDAJO GRADBENEGA DOVOLJENJA - obrazec (priloga 11A) - PROJEKTHNA DOKUMENTACIJA ZA PRIDOBITEV MNENJ IN GRADBENEGA DOVOLJENJA (DGD) - pooblastilo - PVO - mnenja - pravica graditi - izjave strank - drugo (na zahtevo mnenjedajalcev)	GRADBENO DOVOLJENJE - omogoča gradnjo objekta OKOLJEVARSTVENO DOVOLJENJE - potrditev posameznih rešitev
PROJEKTHNA DOKUMENTACIJA ZA IZVEDBO GRADNJE (PZI) - zbirni načrt oziroma model - načrti posameznih udeleženih strok za predvidene faze - drugi načrti, presoje, študije, analize, elaborati - popis del - prikaz izpolnjevanja bistvenih zahtev ter zahtev projektne naloge		PRIJAVA ZAČETKA GRADNJE - obrazec (priloga 13) - PROJEKTHNA DOKUMENTACIJA ZA IZVEDBO GRADNJE (PZI) - pooblastilo - zapisnik o zakličenju - varnostni načrt - drugo (v skladu s področnimi predpisi)	ZAČETEK GRADNJE - omogoča pričetek del na gradbišču
PROJEKTHNA DOKUMENTACIJA IZVEDENIH DEL (PID) - zbirni načrt oziroma model - načrti posameznih udeleženih strok s prikazom morebitnih odstopanj od DGD in PZI - poročila, izkazi, rezultati monitoringa, dokazila, ocene, izjave		ZAHTEVA ZA IZDAJO UPORABNEGA DOVOLJENJA - obrazec (priloga 15) - PROJEKTHNA DOKUMENTACIJA IZVEDENIH DEL (PID) - pooblastilo - DOKAZILO O ZANESLJIVOSTI OBJEKTA (DOZ) - ELABORAT ZA VPIS STAVBE IN DELOV STAVBE V KATASTER STAVB - izjave - Drugo (na zahtevo mnenjedajalcev)	UPORABNO DOVOLJENJE - omogoča uporabo objekta
DOKAZILO O ZANESLJIVOSTI OBJEKTA - vodilna mapa (Priloga 5) - mapa s prilogami - NAVODILA ZA VZDRŽEVANJE IN OBRATOVANJE (NOV)		ZAHTEVA ZA VPIS STAVBE V KATASTER STAVB - obrazec (določa Pravilnik o vpisih v kataster stavb) - ELABORAT ZA VPIS STAVBE IN DELOV STAVBE V KATASTER STAVB (določa Pravilnik o vpisih v kataster stavb)	EVIDENTIRANJE GRADNJE - evidenca novega stanja v prostoru

VSEBINA ZVEZKA 0

Vsebina Zvezka 0, ki v predlogu obsega 74 strani, je razdeljena v naslednja poglavja:

1. Uvodna določila
2. Projektna dokumentacija
 - 2.1. Splošno
 - 2.2. Izdelovalci projektne dokumentacije
 - 2.3. Projektno tehnična dokumentacija (PTD)
 - 2.4. Projektno upravna dokumentacija (PUD)
 - 2.5. Povezava med projektno tehnično dokumentacijo (PTD) in projektno upravno dokumentacijo (PUD)
 - 2.6. Struktura projektne tehnične dokumentacije
 - 2.7. Osnovne značilnosti vsebin PTD
 - 2.8. Vrste načrtov po strokah
 - 2.9. Posebnosti projektne dokumentacije
 - 2.10. Hramba gradiv
3. Arhitekturne in inženirske storitve v posameznih fazah življenjskega cikla objekta:
 - 3.1. Pobuda
 - 3.2. Zagon
 - 3.3. Projektiranje
 - 3.4. Nabava/naročanje
 - 3.5. Gradnja
 - 3.6. Konec življenjskega cikla objekta
4. BIM pristop
5. Dokumentacija po drugih zakonih
 - 5.1. Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2)
 - 5.2. Razpisna dokumentacija
 - 5.3. Dokumentacija po ZVO-1
 - 5.4. Investicijska dokumentacija
6. Revizija dokumentacije izdelane po Pravilih stroke

se za zahtevne objekte izdelava revizija projektne dokumentacije, pri kateri se izvede kontrola dokazov vseh bistvenih zahtev, ki jih je potrebno s projektom dokazano izpolniti.

Revizija projektne dokumentacije ima namen:

- preveriti dokazanost izpolnjevanja bistvenih zahtev,
- povečati kakovost projektne dokumentacije,
- doseči potrebno kakovost izdelane projektne dokumentacije,
- povečati natančnost ocen investicijske vrednosti, popisov del in ocene količin,
- povečati stopnjo varnosti in zanesljivosti zgrajenih objektov.

Za revizijo projektne dokumentacije naročnik določi Vodjo revidiranja, ki skupaj z revidenti posameznih načrtov izdelava revizijo projektne dokumentacije.

Revizijo projektne dokumentacije (načrtov) izvajajo pooblaščenih arhitekti in pooblaščenih inženirji posameznih strok.

Pregled projektne dokumentacije PZI s strani nadzornika ni istočasno tudi revizija projektne dokumentacije. Priporoča se, da se revizija projektne dokumentacije opravi pred pregledom nadzornika.

Nadzornik lahko istočasno s pregledom projektne dokumentacije PZI izdelava v skladu z naročilom naročnika tudi revizijo projektne dokumentacije, če je za to usposobljen.

ZAKLJUČEK

Pravila stroke so priložnost, ki je člani IZS in ZAPS ne smemo zamuditi, saj si bomo s tem dokumentom postavili standarde, s katerimi bomo zagotavljali strokovnost in pravila pri izdelavi projektne dokumentaciji, s tem pa tudi kakovost, zanesljivost in varnost zgrajenih stavb in gradbeno inženirskih objektov. Dejstvo je, da nam standardov ne morejo predpisovati država in njeni zaposleni, saj nimajo enakega interesa in znanj, kot jih imamo člani IZS in tehnični strokovnjaki. Predstavljen dokument je daleč od optimalnega in tega se avtorji kot njegovi pripravljavci tudi zavedamo. Najtežje pri njegovi izdelavi je bilo začeti, si postaviti okvire, uskladiti pričakovanja do vsebin in obsega ter navsezadnje zaključiti. Pravila stroke morajo biti živ dokument, ki bi ga veljalo novelirati in izboljševati najmanj enkrat letno. Kakšno bo stališča MOP do dokumenta lahko le ugotovimo. Trditve, da presegamo zakonodajo, da bomo projektivnim podjetjem naprtili dodatno delo, ki ga investitor ne bo želel plačati, nimajo realne osnove. Prej obratno. S tem dokumentom bo lahko vsak pooblaščen inženir svojim naročnikom nazorno pokazal in dokazal, kako se strokovno izdeluje projektne dokumentacije in kakšen je njen potreben obseg. ■

Poklicna in gradbena zakonodaja

MINISTRSTVU SMO POSLALI PREDLOG SPREMEMB IN DOPOLNITEV ZAID IN GZ

Mag. PI Barbara ŠKRABA FLIS, univ.dipl.inž.grad.
Generalna sekretarka IZS

O bveščam vas, da je IZS poleti pripravila predlog sprememb in dopolnitev Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti in Gradbenega zakona ter ga 6. septembra po potrditvi na upravnem odboru zbornice posredovala na Ministrstvo za okolje in prostor. V predlogu smo zaobjeli predloge rešitev vezane na neskladnost prehodnih obdobjev za pooblaščenih posameznike in gospodarske subjekte, zahteve nadzornih inženirjev (oboje smo predstavili v prejšnji številki revije), pričakovane pravice posameznikov s pooblastili za manj zahtevne objekte po ZGO-1 in ohranitev pravic posameznikov, ki so na dan 31. 5. 2018 izpolnjevali pogoje za vpis v imenik IZS, a niso podali vloge za vpis vanj.

Po predstavitvi predlogov ministrstvu in potrditvi, da bodo le ti vključeni v prvo besedilo sprememb in dopolnitev Zakona o arhitekturni in inženirski dejavnosti (ZAID) in Gradbenega zakona (GZ), nam je bilo sprva (neuradno) nakazano, da naj bi ministrstvo k spremembi zakonodaje pristopilo takoj v septembru z namenom, da bi bila le ta sprejeta še pred 30. novembrom 2018, ko se izteče prehodno obdobje za pooblaščenih in nadzorne inženirje po 55. členu ZAID. Na uradnem sestanku z novim državnim sekretarjem MOP Alešem Prijonom 3. oktobra, za katerega smo zaprosili, smo na ministrstvo apelirali, da spremembe in dopolnitve zakonov sprejme čim prej, vsekakor še v letošnjem letu. V odziv smo prejeli uradno informacijo, po kateri bo ministrstvo do konca leta izdelalo evalvacijo ZAID in GZ ter nato v 2019 pristopilo k pripravi sprememb in dopolnitev zakonov. Ciljni rok za njun sprejem naj bi bil 1. 6. 2019, ko se izteče prehodno obdobje za gospodarske subjekte po ZAID.

Celoten predlog sprememb in dopolnitev je objavljen na spletni strani IZS v rubriki Aktualno. ■

Poklicna in gradbena zakonodaja

ZAVAROVANJE ODGOVORNOSTI PO 15. ČLENU ZAID ŠE NI NA VOLJO

Mag. PI Barbara ŠKRABA FLIS, univ.dipl.inž.grad.
Generalna sekretarka IZS

Mag. Barbara ŠKRABA FLIS

Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti (ZAID) v 14. členu določa, da morajo imeti gospodarski subjekti, ki opravljajo arhitekturno in inženirsko dejavnost, sklenjeno zavarovanje odgovornosti za škodo po določenih 15. členu ZAID. Podatek o zavarovanju odgovornosti za škodo je po ZAID tudi obvezen podatek v imeniku pooblaščenih inženirjev.

Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) je v enem od svojih odgovorov pojasnilo, da morajo imeti gospodarski subjekti, ki opravljajo arhitekturno in inženirsko dejavnost, sklenjeno zavarovanje odgovornosti za škodo po določenih 15. členu ZAID šele od 1. 6. 2019 dalje, saj se šele s tem datumom izteče prehodno obdobje za gospodarske subjekte, ki opravljajo arhitekturno in inženirsko dejavnost – do takrat jo lahko opravljajo po pravilih Zakona o graditvi objektov (ZGO-1). To pomeni tudi to, da so do takrat veljavna zavarovanja odgovornosti za škodo (projektiranje, nadzor), sklenjena po pravilih ZGO-1.

V tem trenutku na trgu tudi še ni na voljo zavarovanje odgovornosti za škodo po določenih 15. členu ZAID. Usklajevanje osnutka usmeritev Slovenskega zavarovalnega združenja (SZZ) svojim članicam z MOP, GZS-ZSIN, ZAPS in IZS se je pričelo s sestankom v aprilu, a poteka zelo počasi. SZZ je prvi osnutek namesto do konca maja pripravilo v juliju, zbornice smo zaradi poletnih dopustov odgovore pripravile šele septembra. Odziv SZZ na naše pripombe smo prejeli 19. oktobra. MOP je za 5.

november na našo pobudo sklical skupni usklajevalni sestanek.

Navedeno pomeni, da vas vsi tisti, ki trdijo, da vam ponujajo zavarovanje odgovornosti za škodo po določenih 15. členu ZAID zavajajo.

To pa hkrati pomeni tudi to, da nam vsi tisti posamezniki, ki ste bili 1. 6. 2018 prepisani v nov Imenik pooblaščenih inženirjev in ste s prepisom pridobili poklicni naziv pooblaščen inženir ali nadzorni inženir, v tem trenutku še ne morete posredovati vseh dokazil o manjkajočih podatkih, ki bi nam jih morali posredovati po zakonu do 1. 12. 2018 oziroma po sklepu upravnega odbora do 1. 6. 2019, saj nam dokazila o zavarovanju odgovornosti za škodo po določenih 15. členu ZAID še ne morete posredovati.

Zaradi pojasnjene boste morali vsi tisti pooblaščen in nadzorni inženirji, ki ste manjkajoče podatke v dobri veri že dostavili zbornici, dokazilo o zavarovanju odgovornosti za škodo, tokrat po določenih 15. členu ZAID, posredovati ponovno. Vse tiste, ki nam manjkajočih podatkov še niste posredovali, pa ponovno obveščamo, da je čas za to po sklepu upravnega odbora IZS do 1. 6. 2019.

Težav z zavarovanjem odgovornosti za škodo po 14. členu Gradbenega zakona, ki ga morajo imeti sklenjenega izvajalci gradbenih del, ni, saj je po vsebini novo zavarovanje enako zavarovanju po ZGO-1, torej zavarovalni produkt na trgu je.

Upravni odbor IZS je na oktobrski seji imenoval projektno skupino za zavarova-

nje, v kateri so predstavniki matičnih sekcij in pravniki. Projektno skupino vodi predsednik upravnega odbora Matične sekcije elektro inženirjev mag. Vinko Volčanjk. Nalogi projektne skupine sta: s SZZ uskladiti njihove smernice članom združenja o urejanju obveznega zavarovanja odgovornosti po ZAID in nato pripraviti predlog vzpostavitve kolektivnega zavarovanja odgovornosti za škodo preko IZS.

Projektna skupina je na seji 23. oktobra obravnavala odgovor SZZ na naše pripombe in sprejela izhodišča za sestanek 5. novembra na MOP. ■

Rok za posredovanje manjkajočih podatkov v Imeniku pooblaščenih inženirjev, to je podatkov o načinu opravljanja poklica (M1 obrazec) in zavarovanju za škodo v skladu s 15. členom ZAID (zavarovalna polica), je po sklepu Upravnega odbora IZS 1. 6. 2019.

Gradbeni zakon

KDO JE LAHKO VODJA PROJEKTA IN KDO VODJA NADZORA ZA STAVBE?

Dr. PI Samo Peter MEDVED, univ.dipl.inž.grad.
Predsednik UO MSG

Mag. PI Barbara ŠKRABA FLIS, univ.dipl.inž.gard.
Generalna sekretarka IZS

dr. Samo Peter MEDVED

Mag. Barbara ŠKRABA FLIS

Gradbenike nas je pričela razburjati praksa nekaterih upravnih enot, ki zavračajo izdajo gradbenih dovoljenj za stavbe, pri katerih je v dokumentaciji za gradbeno dovoljenje kot vodja projekta naveden pooblaščen inženir gradbene stroke. Še posebej pa nas je razburil odgovor Ministrstva za okolje in prostor na vprašanje upravne enote oziroma njihovo tolmačenje, da je vodja projekta in vodja nadzora za stavbe lahko le pooblaščen arhitekt. To je postal pereč in zaskrbljujoč primer, saj obstaja realna nevarnost, da se pooblaščenim gradbenim inženirjem mimo zakonskih določil oži prostor delovanja. Posamezniki in podjetja so lahko s takšno prakso postavljeni na rob eksistence. Smatramo da tolmačenje zakona in praksa nekaterih upravnih enot nista pravilna.

KAKŠEN JE BIL ODGOVOR MOP NA VPRAŠANJE UPRAVNE ENOTE?

Vprašanje upravne enote:

Glede na to, da se določi vodja nadzora iz stroke, ki glede na vrsto del (in ne na namen gradnje) prevladuje, nas zanima, ali je lahko nadzornik del za novogradnjo stanovanjske stavbe tudi pooblaščen arhitekt ali le pooblaščen inženirji?

Odgovor MOP:

Številka: 007-435/2017/15, datum: 23. 7. 2018, GZ: Odgovori na vprašanja upravnih enot

Prevladujoča stroka pri projektiranju (in nadzoru) stanovanjskih stavb je že v skladu z obstoječo upravno prakso ob izvajanju ZGO-1 pooblaščen arhitekt.

TRDITEV IZS

Odgovor MOP je v nasprotju z GZ. Obstoječe upravne prakse po GZ pa v dobrem mesecu in pol, kar se je uporabljalo GZ, ko je MOP pisal odgovor, sploh še ni bilo.

Obstoječa praksa po ZGO-1 pa tudi ni bila taka, kot je zapisal MOP, saj je bil odgovorni nadzornik za stavbe v večini primerov po izobrazbi gradbeni inženir.

OČITNA NAPAKA MOP

MOP je v svojem odgovoru več kot očitno naredil napako, saj je odgovor v nasprotju z GZ.

V tretjem odstavku 12. člena GZ sta določena **pogoj za vodjo projekta in njegova naloga**. Vodja projekta je tako pooblaščen arhitekt ali pooblaščen inženir iz stroke, ki glede na namen gradnje prevladuje. Njegova naloga pa je koordiniranje izdelave projektne dokumentacije in potrditev le te.

Termin "prevladujoča stroka glede na namen gradnje" v GZ ni določen. Prav zato je s tem povezanih nejasnosti in vprašanj veliko. GZ nikjer, razen v tretjem odstavku 12. člena, ne govori o namenu gradnje. Govori le o gradnji, ki je (lahko) novogradnja, rekonstrukcija, vzdrževanje objekta, vzdrževalna dela v javno korist, odstranitev in sprememba namembnosti. Dalje GZ deli objekte glede na namen uporabe objekta, pri čemer se objekti razvrščajo v skladu s klasifikacijo vrst objektov CC-SI, ki jo je sprejela vlada v obliki Uredbe o razvrščanju objektov. GZ pa ne določa, da sta namen gradnje in namen uporabe eno in isto, čeprav bi morda lahko bila. Vendar četudi bi bila, nikjer ne določa, katera je pri tem prevladujoča stroka.

Pa poglejmo težavo še z druge strani. Pogoj določitve vodje projekta ni prav nič drugačen od tistega v 45. členu Zakona o graditvi objektov (ZGO-1). In to namenoma. V času priprave GZ je obstajala namreč močna intencija Zbornice za arhitekturo in prostor (ZAPS), da bi pristojnost za vodenje projektiranja, nadzora nad gradnjo in gradnje vseh stavb pristala v izključnih rokah pooblaščenih arhitektov. Spomnimo se samo osnutka GZ v prvi javni obravnavi. Takšni rešitvi se je naša zbornica skupaj z Zborom za oživitve in razvoj slovenskega gradbeništva (ZORG) močno uprla in pri tem uspela, saj bi takšno določilo v GZ pomenilo odvzem pridobljenih pravic pooblaščenim inženirjem, predvsem gradbeništva, ki imajo za to potrebna znanja, so za to usposobljeni, so po določilih ZGO-1 lahko nastopali kot vodje projekta za stavbe in v praksi dejansko tudi so.

Glede na to, da je vodja projekta odgovoren za izdelavo, celovitost in medsebojno usklajenost vseh delov projektne dokumentacije, tako da je ta v skladu s predpisi in zahtevami po GZ, tudi ni moč trditi, da pooblaščen inženir pri stavbah tega ni zmožen oziroma usposobljen narediti. Tako pooblaščen arhitekt kot inženir imata visoko izobrazbo tehnične stroke, oba poznata prostorsko in gradbeno zakonodajo in znata voditi investicije, saj sta oba opravila strokovni izpit s področja graditve objektov. Resda se njuna izobrazba razlikuje v stroki, a dejstvo je, da je tudi pooblaščen gradbeni inženir tekom študija pridobil znanja s področja stavbarstva in prostorskega načrtovanja. Nenazadnje pa je vodja projekta vodja izdelave projektne dokumentacije, ne pa njen izdelovalec načrtov. Tako kot se posledično razume, da je za izdelavo načrta gradbenih konstrukcij ali gradbenega načrta edini usposobljen in pooblaščen pooblaščen inženir gradbene stroke, se razume, da je za izdelavo načrta arhitekture edini usposobljen in pooblaščen pooblaščen arhitekt.

Projektno dokumentacijo po GZ podpisata projektant in vodja projekta, s čimer jamčita, da so izpolnjeni pogoji iz 12. člena tega zakona. Ob tem se seveda vodja projekta opira na jamčenja pooblaščenih arhitektov in inženirjev, kjer z njihovo navedbo v fazi DGD in na svojih načrtih v fazi PZI jamčijo, da so v njih vsebovane tehnične rešitve, ki niso v nasprotju z zakonom, predpisi, tehničnimi smernicami in pravili stroke, saj vodja projekta (ne glede na to ali je pooblaščen arhitekt ali pooblaščen inženir) vseh teh sam ne pozna, ker so specifična posameznim strokam.

Očitek ZAPS, da bi v primeru, če bi bil vodja projekta za stavbe pooblaščen inženir gradbene stroke, le ta izdelal tudi načrt arhitekture, ni na mestu, saj mora načrt arhitekture potrditi pooblaščen arhitekt. Problem se pojavi v fazi DGD, kjer pa ima vodja projekta možnost, da navede strokovnjake in njihove izdelke, ki so bili osnova za projekt faze DGD. Torej arhitekturo mora

v vsakem primeru tudi izdelati pooblaščen arhitekt in konstrukcijo pooblaščen inženir gradbene stroke. V kolikor pooblaščen arhitekt odtis svojega žiga na načrtu arhitekture proda, pa to je to problem kršenja etičnega kodeksa s strani pooblaščenega arhitekta, ki ga je ZAPS dolžna obravnavati in sankcionirati. Enako velja tudi za pooblaščen inženirje gradbene stroke in IZS.

Pa pogledjmo še kdo je lahko vodja nadzora?

ZAID dalje določa (4. člen), da med poklicne naloge pooblaščenega inženirja sodi tudi izvajanje gradbenih, obrtniških (zaključnih) in inštalacijskih del. Pooblaščen arhitekt po ZAID za izvajanje del ni pooblaščen. Glede na izobrazbo in opravljen strokovni izpit iz izbranega strokovnega področja sta pooblaščen strojni in elektro inženir pooblaščen za izvajanje inštalacijskih del, pooblaščen gradbeni inženir pa za izvajanje gradbenih in obrtniških

pogledamo pravila in obstoječo prakso po ZGO-1 in njegovih predhodnikih, so kot odgovorni nadzorniki pri stavbah v praksi vedno prevladovali gradbeni inženirji in ne arhitekti, kar se da ugotoviti s preprosto analizo izdanih uporabnih dovoljenj, anket med gradbenimi inšpektorji, investitorji ipd..

ZAHTEVA IZS MSG

IZS MSG zahteva, da MOP sporno tolmačenje takoj umakne in o umiku takoj obvesti vse upravne enote in gradbene inšpektorje.

OBVEZA IZS MSG

IZS MSG bo s pomočjo služb zbornice nudila pooblaščenim gradbenim inženirjem pravno in strokovno pomoč v primerih, ko so oziroma bodo kot vodje projekta ali vodje nadzora stavb zavrjnjeni.

PREDLOG IZS MSG

MSG predlaga, da se uzakoni jasno določilo, po katerem bosta tako vodja projekta kot vodja nadzora pri stavbah lahko tako pooblaščen arhitekt ob sodelovanju s pooblaščenim inženirjem gradbene stroke, ki pokriva izpolnjevanje bistvene zahteve mehanske odpornosti in stabilnosti, kot pooblaščen inženir ob sodelovanju s pooblaščenim arhitektom. Samo v tem primeru lahko pri stavbah pridemo do optimalnega rezultata, ko nobena od strok ni v privilegiranem položaju napram drugi stroki.

ZAKLJUČEK

Gradbeniki in arhitekti imamo samo en zakon, ki ureja gradnjo in to je Gradbeni zakon. Vse druge stroke imajo še druge področne zakone, mi samo tega. In oboji smo graditelji. Žal sta nas praksa in odločitve MOP ter upravnih enot postavila na različna bregova. Rešitev je lahko le v sodelovanju in izvajanju pravilne prakse – skupnega sodelovanja. ■

IZS MSG zahteva, da MOP sporno tolmačenje takoj umakne in o umiku takoj obvesti vse upravne enote in gradbene inšpektorje.

V petem odstavku 13. člena GZ sta določena **pogoj za vodjo nadzora in njegova naloga**. Vodja nadzora je tako pooblaščen arhitekt ali pooblaščen inženir iz stroke, ki glede na vrsto del prevladuje. Njegova naloga pa je izvajanje in koordiniranje nadzora nad gradnjo v celoti.

Prva ugotovitev je, da je pogoj za vodjo nadzora drugačen od pogoja za vodjo projekta, saj se nanaša na vrsto del (gradbena, inštalacijska, obrtniška (po novem zaključna)) in ne na namen gradnje.

Dalje ugotovimo, da je GZ (13. člen) uvedel vodjo nadzora in pooblaščen arhitekta in inženirje, ki izvajajo nadzor vsak na svojem strokovnem področju, za katerega so pooblaščen, medtem ko je nadzor po ZGO-1 lahko izvajal en sam odgovorni nadzornik. Le v kolikor je tako želel, si je imenoval pomočnike. (To je bilo sicer sporno z vidika, da je taisti zakon posamezniku podelil pooblastilo samo za področje tiste stroke, iz katere je opravil strokovni izpit.) Zakon o arhitekturni in inženirski dejavnosti (ZAID) pa je določil, da je poklicna naloga pooblaščenega arhitekta in inženirja tudi nadzor nad gradnjo s strokovnega področja njegovega pooblastila.

(zaključnih) del. Posledično je pooblaščen inženir gradbene stroke pooblaščen tudi za nadzor nad gradnjo teh vrst del (gradbenih in obrtniških (zaključnih)).

Če vzamemo v obzir na primer **novogradnja stavbe**, je posledično mogoče ugotoviti, da pri njej prevladujejo gradbena ali gradbena in zaključna dela, za katera je pooblaščen pooblaščen gradbeni inženir. Posledično je glede na pogoj za vodjo nadzora mogoče zaključiti, da je vodja nadzora pri novogradnji stavbe lahko le pooblaščen gradbeni inženir in da pooblaščen arhitekt lahko izvaja le nadzor nad zaključnimi deli in le v primeru, da so ta prevladujoča (npr. sprememba namembnosti), je lahko vodja nadzora. Pooblaščen arhitekt torej ne more biti vodja nadzora stavbe v primeru, ko gradbena dela prevladujejo (sama ali skupaj z zaključnimi), saj le ta ne sodijo v njegovo strokovno področje: izkop in pregled gradbene jame, gradbena konstrukcija s temeljenjem, geomehanika in geotehnika (nasip, vkop, oporni in podporni zid, sanacija zemljine, utrjevanje brežin ...), ureditev prometnih površin z odvodnjavanjem itn.

Odgovor MOP pa je napačen tudi s še enega vidika in sicer obstoječe prakse. Če

Zakon o urejanju prostora

EVIDENCA STAVBNIH ZEMLJIŠČ - NA VOLJO SO ŽE PRVI PODATKI POZIDANIH ZEMLJIŠČ ...

PI Matjaž GRILC, univ.dipl.inž.geod.

Matjaž Grilc

V začetku meseca oktobra je Ministrstvo za okolje in prostor javnosti predstavilo vpogledovalnik v podatke Evidence stavbnih zemljišč, ki je del novo nastajajočega Prostorskega informacijskega sistema. Javnosti so že na voljo informativni podatki pozidanih zemljišč za celotno območje Prekmurja, ki so nastali v projektu masovnega zajema pozidanih zemljišč v okviru izvajanja programa projektov eProstor.

KAJ PA SPLOH JE EVIDENCA STAVBNIH ZEMLJIŠČ?

Za bralce, ki niso v vsakdanjem stiku s prostorskimi podatki oz. urejanjem prostora in jim ta materija ni tako blizu, naj povemo, da je novi Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2) ponovno vzpostavil zakonsko osnovo za vzpostavitev Evidence stavbnih zemljišč. Le-ta v strokovnih krogih, ki se ukvarjajo z urejanjem prostora, ni nobena novost, saj je že leta 1984 takratni Zakon o stavbnih zemljiščih, predpisal vzpostavitev takšne evidence, a se žal takrat ni vzpostavila, posledice tega pa v urejanju prostora čutimo še danes. V praksi se to kaže v popolni odsotnosti izvajanja aktivne zemljiške politike v občinah, ki temelji na tovrstnih podatkih. Eden od verjetnih razlogov, da Evidence stavbnih zemljišč v praksi ni zaživila, je verjetno tudi ta, da ni bila načrtovana kot upravna evidenca in ni bila povezana z zemljiškim katastrom in zemljiško knjigo. Novi ZUreP-2 to napako popravlja in ponovno uvaja (za nove stavbe) gradbeno parcelo, ki pa je tokrat v tesni povezavi z zemljiškim katastrom, saj zakon predpisuje, da se gradbena parcela v zemljiškem katastru praviloma evidentira kot enotna zemljiška parcela.

KATERE PODATKE BO V CILJU VSEBOVALA EVIDENCA STAVBNIH ZEMLJIŠČ?

Vsebina Evidence stavbnih zemljišč, kot jo določa ZUreP-2, bo vsebovala podatke o pozidanih zemljiščih ter podatke o nepozidanih stavbnih zemljiščih z razvojnimi stopnjami.

Ekranška slika spletnega mesta PIS

Pozidana zemljišča sestavljajo zemljišča, ki so v funkciji stavb oz. gradbeno inženirskih objektov. To so v bistvu tista zemljišča, ki so potrebna za redno rabo stavb in gradbeno inženirskih objektov. V projektu masovnega zajema se izvaja zajem vseh pripadajočih zemljišč, z izjemo pripadajočih zemljišč javne cestne in železniške infrastrukture. Pristojnost nad določitvijo le-teh imajo upravljavci te infrastrukture, vzpostavitev te evidence pa je v pristojnosti Ministrstva za infrastrukturo.

Glede na način določitve ločimo **pripadajoča zemljišča** (obstoječih) stavb, ki jih bomo dobili kot rezultat masovnega zajema na nivoju celotne države oz. **gradbene parcele** (novih) stavb, ki bodo določene v postopkih pridobitve gradbenih dovoljenj.

Negativ pozidanih zemljišč so **nepozidana stavbna zemljišča**, katerim bodo določene razvojne stopnje, ki so odvisne od regulacije prostora s prostorskimi akti, sorodnimi predpisi in drugimi splošnimi akti, njihove opremljenosti z gospodarsko javno infrastrukturo ter obstoja in statusa pravnih režimov na njih. ZUreP-2 določa štiri razvojne stopnje, katerih ključni namen je rangiranje nepozidanih stavbnih zemljišč v skupine glede na razvojni potencial zemljišča za gradnjo stavb in drugih objektov skladno z načrtovano rabo v občinskih prostorskih načrtih. Povedano drugače –

razvojne stopnje nam bodo povedale kako hitro in s koliko potrebnega vložka bomo na posameznem zemljišču lahko dobili gradbeno dovoljenje.

KAKO BO NASTALA EVIDENCA STAVBNIH ZEMLJIŠČ?

Vzpostavitev Evidence stavbnih zemljišč, pri čemer imamo v mislih predvsem nastavitev potrebnih podatkov, bo potekala v treh fazah.

FAZA 1 – Masovni zajem poseljenih zemljišč

Masovni zajem se izvaja v okviru programa projektov eProstor in bo za območje celotne države zaključen do junija leta 2021. Na podlagi predpisane metodologije bodo za celotno državo zajeta pripadajoča zemljišča stavb in pripadajoča zemljišča drugih gradbeno-inženirskih objektov (brez objektov cestne in železniške infrastrukture), pripravljen bo predlog poseljenih zemljišč.

FAZA 2 – Verifikacija podatkov masovnega zajema in določanje nepozidanih stavbnih zemljišč z razvojnimi stopnjami

Ta faza bo potekala na občinah, saj je izvorna pristojnost nad prostorom po naši ureditvi v občinskih rokah. Občina predlog poseljenih zemljišč preveri in, po potrebi, popravi. Popravljen uskladi s pristojnim ministrstvom ter določi nepozidana stavbna zemljišča z razvojnimi stopnjami.

Ekranska slika vpogledovalnika v podatke Evidence stavbnih zemljišč

FAZA 3 – Razgrnitev podatkov lastnikom

Ta faza bo potekala predvidoma na območju posamezne občine oz. več občin skupaj. MOP razmišlja o organizirani akciji in načrtuje izvedbo te akcije v okviru regijskih projektov, saj naj marsikatera (manjša) slovenska občina ne bi bila sposobna samostojne izvedbe razgrnitve podatkov. Občina bo o predlogu poseljenih zemljišč in nepozidanih stavbnih zemljiščih obvestila lastnike zemljišč. Obvestilo bo poslala lastnikom nepremičnin po pošti. V času predvidenem za razgrnitev podatkov, bo občina zbirala pripombe lastnikov. Vse pravočasno prejete pripombe lastnikov nepremičnin bo proučila ter jih rešila v sodelovanju z Geodetsko upravo in upravno enoto. Pripombe, ki se bodo izkazale za ustrezne, bo občina upoštevala pri pripravi končnega predloga pozidanih in nepozidanih stavbnih zemljišč z razvojnimi stopnjami.

KAKO SE BO VZDRŽEVALA EVIDENCA STAVBNIH ZEMLJIŠČ?

Prav tako kot je pristojnost za nastavev podatkov razdeljena med državo in občino, je tudi pri vzdrževanju podatkov enako. Pristojnost za **vzdrževanje pozidanih zemljišč** je v rokah države, ki bo vzdrževala podatke preko upravnih postopkov s področja dovoljevanja graditve (gradbeno in uporabno dovoljenje), upravnih postopkov določitve gradbene parcele obstoječim objektom in zakonsko predvidenega monitoringa posegov v prostor.

Občine bodo vzdrževale podatke o **nezazidanih stavbnih zemljiščih in njihovih**

razvojnih stopnjah na podlagi spremembe komunalne opremljenosti zemljišča ter spremembe prostorskih izvedbenih aktov.

EVIDENCI STAVBNIH ZEMLJIŠČ NA POT ...

Stroka, ki se ukvarja s problematiko nepremičnin in prostora, je na nujnost vzpostavitve državne evidence pozidanih in nepozidanih stavbnih zemljišč opozarjala že dolgo časa. Nekaj zaslug za ponovno vzpostavitev Evidence stavbnih zemljišč, si lahko pripiše tudi Inženirska zbornica Slovenije, ki je s svojim aktivnim delovanjem v iniciativi Odgovorno do prostora! in vlogo soizdajatelja zelo odmevne publikacije z naslovom "Kultura prostora in graditve zdaj!" jasno artikulirala vzroke za slabo stanje v prostoru in kot eno ključnih rešitev predlagala vzpostavitev Evidence stavbnih zemljišč na nivoju celotne države. V fazi priprave in usklajevanja nove prostorske in gradbene zakonodaje, so **člani IZS aktivno** sodelovali s pripravljavcem zakonov – Ministrstvom za okolje in prostor in skupaj so v novi Zakon o urejanju prostora 2, uspeli umestiti omenjeno evidenco.

Pa vendar je to šele začetek – dobili smo potrebno zakonsko osnovo za veliko delo, ki predstoji vsem, ki se z urejanjem prostora ukvarjajo na državnem oz. občinskem nivoju. Inicialni zajem, ki ga bo država naredila do leta 2021, je le prva faza na poti do pravne stabilizacije podatkov o stavbnih zemljiščih. Najbolj pomemben delež za doseg tega cilja pa bodo morale narediti lokalne skupnosti, katerim je ta evidenca prvenstveno namenjena in od katere bodo

imele tudi največje koristi. Da pa se bodo občine tega zavedale in opravile potrebno delo, je treba opraviti zahtevno delo informiranja in dokazovanja konkretne uporabnosti zbranih podatkov za upravljanje s prostorom v posamezni lokalni skupnosti.

Upamo in verjamemo, da bomo v drugem poskusu uspeli in v cilju vzpostavili nujno potrebno podatkovno osnovo za učinkovito upravljanje s prostorom in izvajanje zemljiške politike, kar je osnova za nujno reformo prostora. S tem bi rešili vsaj dva od ključnih razvojnih problemov Slovenije, ki se danes izkazujeta kot nerešljiv problem:

- 1. Zagotoviti investitorjem ustrezno razvita stavbna zemljišča** – pomanjkanje le-teh povzroča pritiske po novih (greenfield) stavbnih zemljiščih, podaljšuje postopke umeščanja objektov v prostor in pridobivanja dovoljenj ter generira konflikte s sektorjem kmetijstva, varstva narave in okolja in posledično odpor prebivalstva.
- 2. Neustrezna davčna ureditev**, ki lastnikov nepremičnin ne spodbuja k aktivaciji nepremičnin za dejavnosti, ki so določene v prostorskih načrtih. Obenem pa je v Sloveniji sorazmerno visoko obdavčeno delo in nizko obdavčen kapital (predvsem nepremičnine), na kar nas opozarja tudi OECD. ■

Do vpogledovalnika v podatke Evidence stavbnih zemljišč lahko dostopate na povezavi:

http://storitve.pis.gov.si/pis-jv/evidenca_stavbnih_zemljisc.html

Gradbeni zakon

ZARAČUNAVANJE PROJEKTHNIH POGOJEV

mag. PI Vinko VOLČANJK, univ.dipl.inž.el.
Predsednik UO MSE

mag. Vinko VOLČANJK

Sprejetjem nove gradbene zakonodaje že prihaja do poskusov zaračunavanja podatkov vezanih na projektne pogoje. Gradbeni zakon je tukaj zelo jasen: "Mnenjedajalci za pripravo in izdajo projektnih ter drugih pogojev in mnenj niso upravičeni do plačila taks, povračila stroškov ali drugih plačil." Takšno zakonsko določbo je vseboval že ZGO-1.

NAMEN PROJEKTHNIH POGOJEV

Pogoji mnenjedajalcev so namenjeni pridobitvi podatkov in pogojev za izdelavo projektne dokumentacije za pridobitev gradbenega dovoljenja in za izvajanje gradnje ter tudi za uporabo objekta.

Seveda se samoumevno razume, da mora projektant, da lahko upošteva pogoje, prejeti tudi potrebne podatke o npr. tangiranem vodu infrastrukture, da lahko izdelava korektno rešitve. Pogojedajalec mora ob izdaji pogojev podati vse tiste podatke, ki so v pristojnosti ali upravljanju pogojedajalca in ki omogočajo projektantu, da pri izdelavi projektne dokumentacije upošteva podane pogoje.

DOSTOP DO PODATKOV

Projektant lahko podatke o obstoječi gospodarski javni infrastrukturi (GJI) pridobi preko javno dostopnih podatkov (kar urejajo Zakon o urejanju prostora, Zakon o prostorskem načrtovanju, Pravilnik o vsebini in načinu vodenja zbirke podatkov o dejanski rabi prostora, Pravilnik o vodenju in vsebini podatkov o komunikacijskih omrežjih in pripadajoči infrastrukturi, omrežnih priključnih točkah in drugih elektronskih komunikacijskih omrežjih, Pravilnik o katastrih gospodarske javne infrastrukture javnih služb varstva okolja, Pravilnik o določitvi vodne infrastrukture) ali od pristojnega mnenjedajalca.

Upravljalci objektov GJI so dolžni zagotoviti, da se zbirni podatki o objektih GJI posredujejo v zbirni kataster GJI na Geodetsko upravo RS.

UPRAVIČENOST DO POTREBNIH PODATKOV

V praksi se žal pogosto izkaže, da javno dostopni podatki niso popolni in ne vsebujejo potrebnih podatkov (širine, globine, kapacitete, število in tip kablov, materiali ipd.), včasih celo niso dostopni podatkih o trasah (lokacijah). V primeru tangenc, ki zahtevajo posebne načine varovanja ali celo prestavitve obstoječih vodov, je bistvenega pomena poznavanje tehničnih podatkov.

Vlagatelj za projektne pogoje je upravičen do vseh potrebnih podatkov, mnenjedajalec pa mu jih je skladno z 32. členom Gradbenega zakona dolžan podati brez pogojevanja s plačilom.

SLABA PRAKSA

Prihaja do primerov, ko mnenjedajalec izda projektne pogoje, ki sicer podajo pogoje (zahteve), vendar pa podatki o tangirani infrastrukturi niso celoviti (npr. vidna le trasa iz naslova javno dostopnih podatkov, pogoji pa ne podajo nobenega podatka obstoječega stanja). Pri pozivu za tehnične podatke mnenjedalec izda zahtevo za plačilo podatkov.

Takšno ravnanje je nedopustno in nezakonito in ima lahko za posledico tudi oškodovanje projektanta ali naročnika dokumentacije. Gre namreč za zahteve, ki lahko vplivajo:

- na predmet javnih razpisov,
- na roke izdelave projektne dokumentacije.

Javni razpisi namreč ne predvidevajo in tudi ne morejo zahtevati, da ponudnik krije stroške pogojedajalcev, saj gre za stroške, ki jih ni moč vnaprej oceniti (torej če so potrebni), kaj šele pravilno ovrednotiti. Nekaj, kar ni moč vedeti ali ovrednotiti, ne sme biti predmet javnega razpisa.

In četudi se ti stroški izločijo in jih krije naročnik, to v vsakem primeru pomeni dodatno časovno zamudo, saj je po pridobljenih pogojih potrebno dobiti od pogojedajalca predračun, nato pa izdati naročilo. Sama realizacija predaje podatkov tudi ni časovno nikjer opredeljena. Torej gre za

zamudo in za dela, ki zakonsko niso predvidena, vsekakor pa gre za zaplet, ki ne pripomore k časovnemu krajšanju izdelave dokumentacije, kar je bil eden od namenov novega Gradbenega zakona.

ZAKONITOST RAVNANJA MNENJEDAJALCEV

Če povzamemo, je torej vsaka zahteva za plačilo izdaje projektnih pogojev ali s pogoji vezanih podatkov kakor tudi izdaje mnenj zakonsko nedopustna.

V primeru, da pride do takšnega primera, predlagamo, da se obvesti Ministrstvo za okolje in prostor ali Ministrstvo za infrastrukturo, o dogodku pa se obvesti tudi poklicno zbornico.

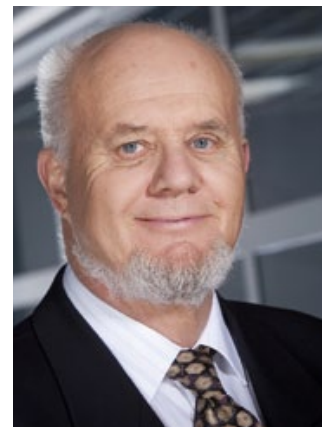
VPRAŠLJIVI PRIMERI

Torej je vsaka zahteva za plačilo izdaje projektnih pogojev ali s pogoji vezanih podatkov, kakor tudi izdaja mnenj ali mnenjem enakovrednih dokumentov, je torej nezakonita. Zato je vprašljiva odločitev nekaterih občin, da v svoje prostorske akte vnašajo zahteve za pridobitev dodatnih mnenj s strani posameznih institucij, če te svoje storitve (izdaja mnenj) nezakonito zaračunavajo. ■

Gradbena in prostorska zakonodaja

VEČ POTI OD PROJEKTHNIH POGOJEV DO UPORABNEGA DOVOLJENJA

PI Ivan LEBAN, univ.dipl.inž.el.
 Član UO MSE
 Avtor Pravil stroke o načinu izdelave projektne dokumentacije

Ivan LEBAN

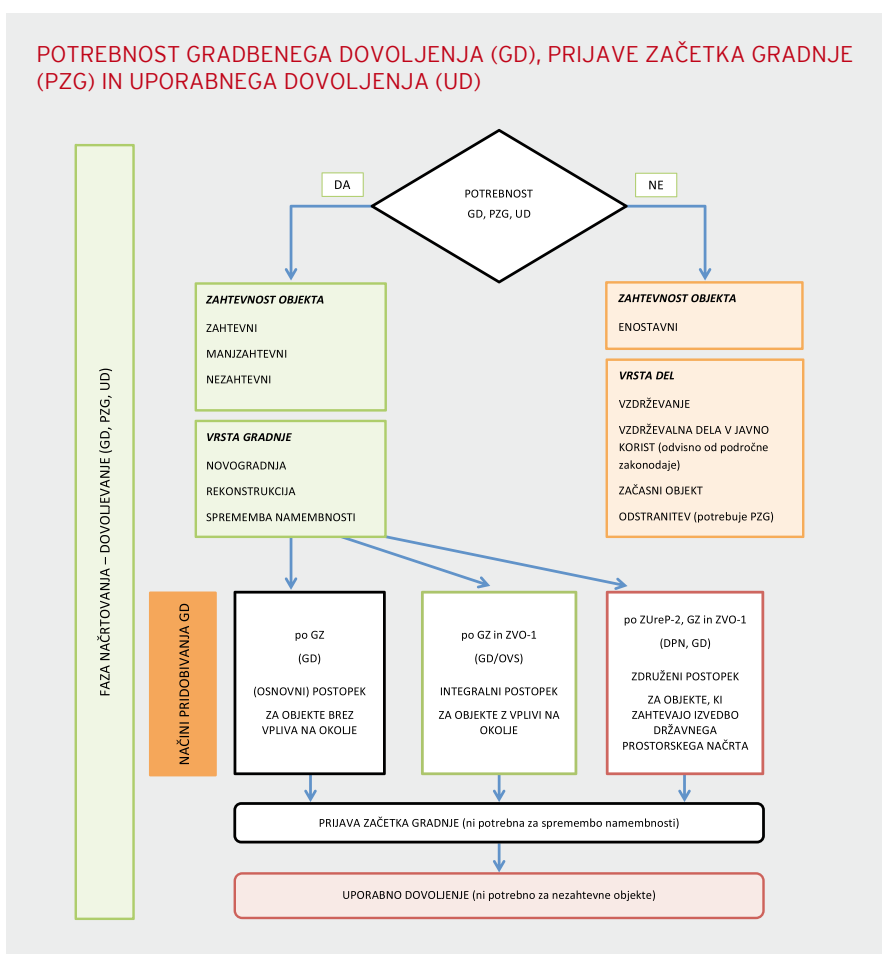
V tem prispevku v strnjeni obliki prikazujem del poti investicijskega procesa, ki najbolj zanima pooblaščenega inženirja. To je del, ki ga obravnava nova zakonodaja s področja graditve objektov – Gradbeni zakon in Zakon o urejanju prostora 2 – ter del, ki ga ureja še zakonodaja s področja varstva okolja – Zakon o varstvu okolja. Prispevek prikazuje možne načine pridobitve gradbenega dovoljenja ter nadaljevanje procesa do uporabnega dovoljenja. Temu prispevku bodo v tej in naslednji številki revije sledili prispevki, ki bodo podrobneje opisovali posamezne postopke pridobitve gradbenega dovoljenja in jih komentirali z različnih zornih kotov.

OD PROJEKTHNIH POGOJEV DO GRADBENEGA DOVOLJENJA

Po Zakonu o graditvi objektov, v veljavi pred 1. junijem 2018, smo poznali samo en postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja (GD), ki je veljal za vse tiste objekte, za katere se je GD (zahtevni, manj zahtevni, poenostavljeno dovoljenje za nezahtevne objekte).

Novi Gradbeni zakon (GZ), v veljavi od 1. junija 2018 dalje, pa je poleg osnovnega postopka za pridobitev gradbenega dovoljenja (tako ime sem mu v tem prispevku pripisal) predvidel še integriran postopek za pridobitev gradbenega dovoljenja, ki je namenjen skupnemu pridobivanju GD in okoljevarstvenega soglasja (OVS) v primeru, ko gre za objekte z vplivi na okolje. Takih objektov pa je, glede na zahteve iz Zakona o varstvu okolja (ZVO-1), vedno več in bo ta postopek vedno pogostejši. Namen pripravljavca zakona (MOP) je bil s postopki združiti obe dovoljenji (GD in OVS) v eno skupno dovoljenje in zmanjšati število podobnih ali celo enakih aktivnosti. Ta postopek prepleta zahteve iz GZ z zahtevami iz ZVO-1. Podrobno o postopku in kako je MOP to uspelo, pišemo v ločenih prispevkih v tej reviji.

Zakon o urejanju prostora (ZUreP-2) pa je uvedel še tretjo pot do GD, ki velja za objekte državnega značaja in to je združen

postopek, v katerem sta v enotnem postopku združena tako sprejem Državnega prostorskega načrta (DPN) kot pridobitev GD. Njegov rezultat sta celovito dovoljenje in uredba o varovanem območju. To celovito dovoljenje je v osnovnem delu predpisano v ZUreP-2, prehaja pa tudi v zahteve za GD po GZ in seveda za objekte z vplivi na okolje (kar pa v večini ti objekti so) še zahteve po ZVO-1. Temu postopku bo namenjen prispevek v naslednji številki revije.

Tako je nova zakonodaja poskušala skrajšati in združiti nekatere postopke. Praksa bo sčasoma pokazala, kako je ta želja uspela. Prvi odzivi kažejo, da je bilo na področju uporabe enotne projektne dokumentacije kot podlage za druge vrste dokumentov pre-

malo oziroma nič narejenega in bi se “združevanje” in “integracija” lahko pričela že v zgodnejših fazah postopkov.

Že to, da imamo tri različne poti do GD, zahteva, da pooblaščen inženirji in investitorji poznajo te poti in se v začetku odločajo, po kateri poti je potrebno pripraviti dokumentacijo in slediti postopkom. Od pridobljenega GD naprej do uporabnega dovoljenja ni več različic, ki so značilne za GD, seveda pa je tudi v nadaljnjem postopku nekaj izjem ali posebnosti. Vse to je prikazano na shemah v nadaljevanju, ki prikazujeta tri različne postopke pridobivanja GD in postopke do uporabnega dovoljenja (UD), vse odvisno od zahtevnosti objekta, vrste objekta in vrste gradnje.

OSNOVNI POSTOPEK PRIDOBIVANJA GRADBENEGA DOVOLJENJA

Osnovni postopek pridobitve gradbenega dovoljenja se uporablja za objekte brez vplivov na okolje. Pri opisu tega postopka bom uporabil tudi rešitve, predvsem glede projektne dokumentacije, ki smo jih zapisali v predlogu dokumenta z naslovom "Pravila stroke o načinu izdelave projektne dokumentacije", ki ga IZS pripravlja skupaj z Zbornico za arhitekturo in prostor.

Sam postopek se prične z zbiranjem informacij. **Informacije** glede veljavnosti prostorskega akta in o samem postopku so dolžni dati brezplačno pristojni organi. V kolikor investitor želi, pa lahko pri bodočih mnenjedajalcih zahteva tudi **projektne in druge pogoje**. Te pogoje pridobi na osnovi dokumentacije z nazivom **Idejne zasnove za pridobitev projektnih in drugih pogojev (IZP)**, katerih vsebina je predpisana v Pravilniku o podrobnejši vsebini dokumentacije in obrazcih, povezanih z graditvijo objektov (v nadaljnjem besedilu: Pravilnik). V Pravilih stroke o načinu izdelave projektne dokumentacije (v nadaljnjem besedilu: Pravila stroke) določamo, da je IZP po tehnični vsebini enak kot **Idejna zasnova (IDZ)** po standardu SIST 16310 in projektni dokumentaciji določeni s Pravili stroke. Odgovori (projektne pogoje) so lahko s strani bodočih mnenjedajalcev že tudi kvalificirani kot pozitivna ali negativna mnenja.

Zahtevi za izdajo gradbenega dovoljenja je treba priložiti **Dokumentacijo za gradbeno dovoljenje (DGD)** z vsebino, kot jo določa Pravilnik. Ta dokumentacija je sestavljena iz obsežnega nabora podatkov, ki jih zahtevajo obvezni obrazci, iz tehničnega poročila, ki vsebuje tudi opis, kako bomo izpolnjevali zahteve prostora, okolja in bistvene zahteve za objekte in iz grafičnih prikazov, ki pa so usmerjeni predvsem na lokacijske prikaze, prikaze infrastrukture in v minimalni obliki na tehnične prikaze (gradbena situacija, tloris, karakteristični prerezi). Vsebina je torej prilagojena odgovoru na zgodnje vprašanje, ali je možno na nekem prostoru graditi določen objekt, ne daje pa še nobenega dokaza, da bo objekt varen in zanesljiv, to je, da bo izpolnjeval bistvene zahteve iz 15. člena Gradbenega zakona (GZ), katerih relevanten nabor pa naj bi v DGD vodja projekta že navedel. Po Pravilniku pri DGD ni zahtevano, da bi se izdelovali in predajali načrti posameznih

strok, saj ima DGD le (skupni) tako imenovani Vodilni načrt. Ker pa je pot do obsega podatkov, ki jih je potrebno navesti v DGD precej zahtevnejša od samega vnosa oziroma prepisa podatkov v DGD, je potrebno ubrati logično projektno pot, ki nam na stopnji potrebni za DGD omogoča razvoj projekta, določitev projektne parametrov in njihovo preveritev. Ker so po GZ v DGD bistvene zahteve izpolnjene "na ravni obdelave dokumentacije za DGD" (43. člen GZ), smo se zato v Pravilih stroke odločili, da je obvezna predhodna dokumentacija za DGD **Idejni projekt (IDP)**, praviloma izdelan z vsemi potrebnimi načrti. To odločitev potrjuje dodatni člen Pravilnika, namenjen DGD za objekte z vplivi na okolje, za katere se pridobiva gradbeno dovoljenje v integralnem postopku (t.i. Integralno gradbeno dovoljenje). V njem so podane zahteve o podatkih, ki celo presega običajni Idejni projekt (IDP), zato bo potrebno pri objektih z vplivi na okolje

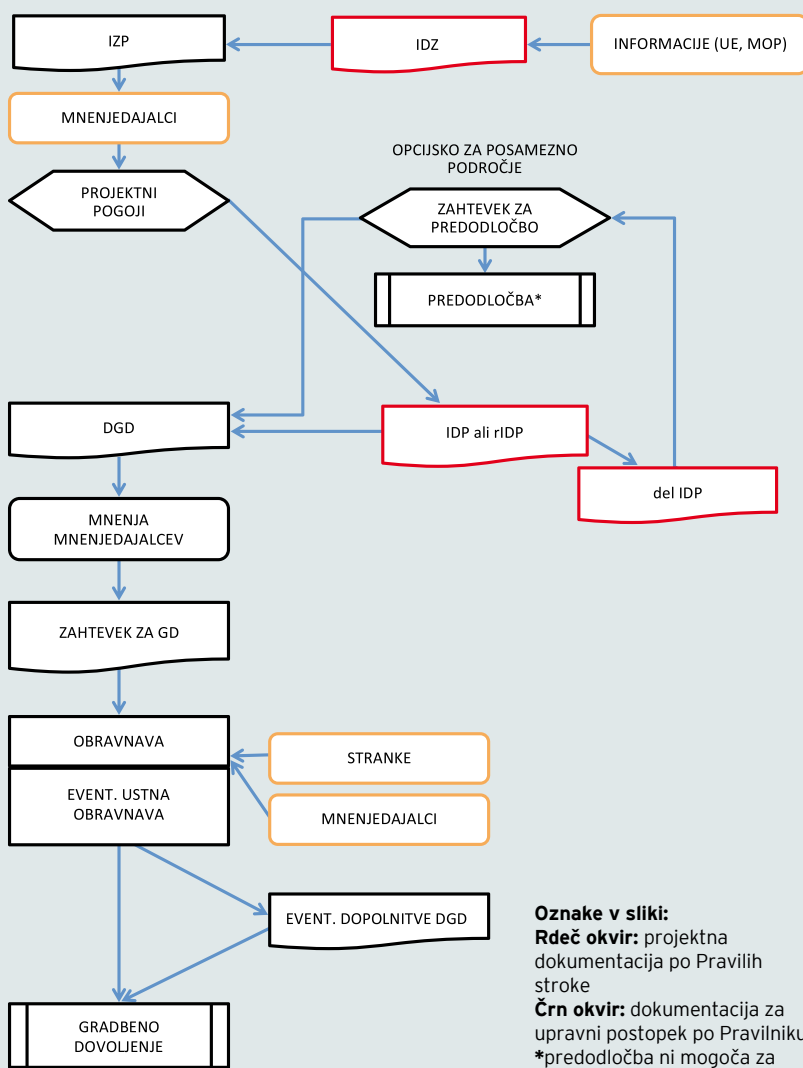
vsaj Tehnološki načrt izdelati v obsegu **Razvitega idejnega projekta (rIDP)**. Tega pojma doslej v zakonodaji, ki je urejala graditev objektov, nismo poznali, vsebuje pa ga slovenska (SIST 16310) in mednarodna standardizacija (ISO). Šele rIDP lahko pri objektih z vplivi na okolje poda odgovore na vsa zahtevana vprašanja.

Na osnovi takega DGD se pridobi **mnenja** in skupaj z dokazi o lastništvu ter soglasji upravljavcev javne infrastrukture se pripravi **Zahtevo za GD**.

Nov GZ ima še posebnost, ki jo imenuje **Predodločba**. Z DGD ali le delom tega je mogoče že pred vložitvijo zahteve za GD pridobiti predodločbo, ki govori o pozitivnem izpolnjevanju določenih pogojev za določen segment dovoljevanja (npr. umešitev v skladu s prostorskimi akti).

Pot od pridobivanja mnenj do pridobitve GD (za enostavni postopek po GZ, za druga dva postopka bo v ločenih člankih) podaj zgornji diagram poteka.

POSTOPEK PRIDOBITVE GRADBENEGA DOVOLJENJA ZA OBJEKTE BREZ VPLIVOV NA OKOLJE (okoljevarstveno soglasje ni potrebno)

IZDELAVA PZI IN PRIJAVA ZAČETKA GRADNJE

Po pridobitvi GD se prične z izdelavo Projekta za izvedbo (PZI), ki ima po GZ nekaj posebnosti. Ker sama DGD nima dokazov, kako smo izpolnili bistvene zahteve za objekte, morajo biti bistvene zahteve dokazano izpolnjene v PZI. Tako dobiva PZI poleg naloge, ki smo jo poznali doslej, to je, da je projektna dokumentacija po kateri gradimo objekt, še nalogo dokazovanja izpolnjevanja bistvenih zahtev, s čimer prevzema nekaj vsebine iz dosedanjega PGD (PGD po ZGO-1).

Sledi **Prijava začetka gradnje (PZG)**, katere sestavni del je oddaja PZI v informacijski sistem (od 1. 1. 2021 dalje izključno v elektronski obliki v spletno aplikacijo Prostorski informacijski sistem, krajše PIS). Torej namen je tak: pričetek gradnje je pogojen z izdelanim PZI, ki ima vse dokaze o izpolnjevanju bistvenih zahtev. Z oddanim PZI se seznanijo gradbeni inšpektor, poleg tega je dolžan PZI pred pričetkom gradnje pregledati tudi nadzornik in to v delih dokazovanja izpolnjevanja bistvenih zahtev. Seveda pa je pri obsežnih projektih nemogoče zahtevati, da bi ob Prijavi začetka gradnje že imeli izdelane vse načrte PZI. Zato je Pravilnik, ne sicer dovolj jasno, razdelil vsebino PZI na del, ki je namenjen "dokazovanju izpolnjevanja bistvenih zahtev" in na "dodatne vsebine". Ob Prijavi začetka gradnje mora biti upravnemu organu oziroma v informacijski sistem predan najmanj tisti del, v katerem se "dokazuje izpolnjevanje bistvenih zahtev", preostali deli (načrti ali deli načrtov) pa se lahko izdelujejo in oddajajo v sistem ter pregledujejo (nadzornik) postopoma.

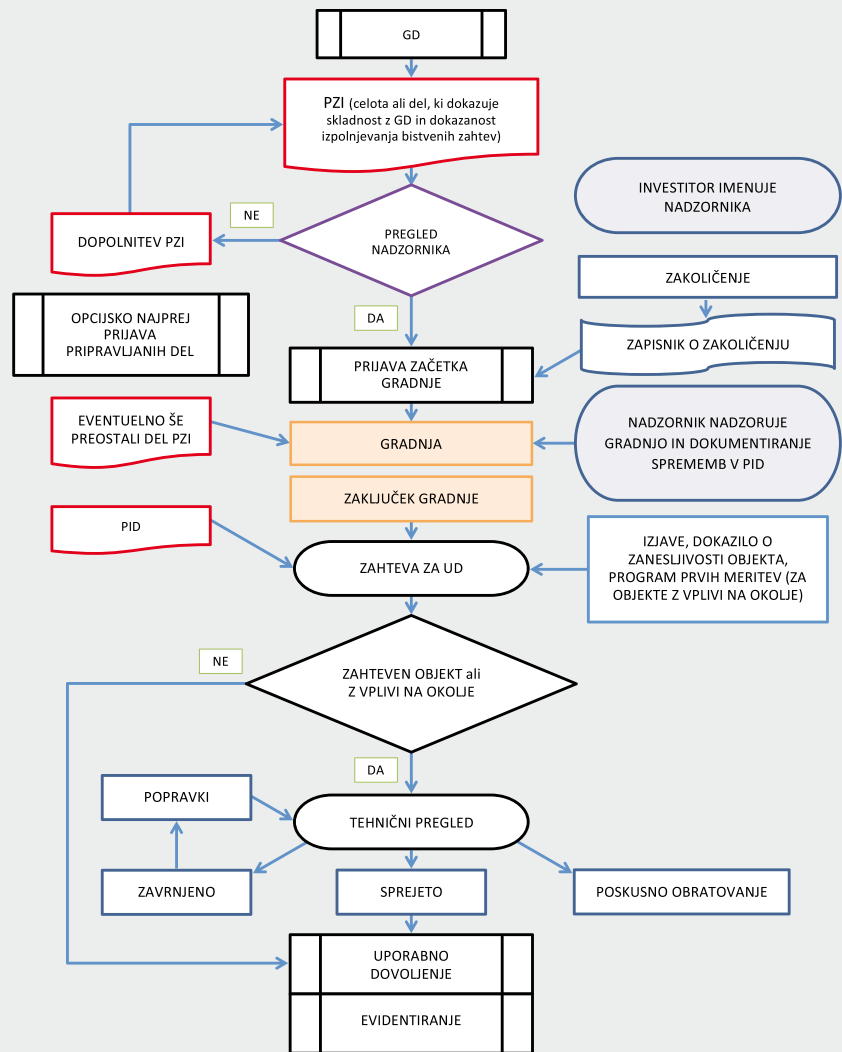
GRADNJA

Med samo gradnjo se lahko pod določenimi pogoji, ob pisni potrditvi s strani projektanta in z vedenjem nadzornika, ki jih mora vpisati v gradbeni dnevnik, lahko izvajajo manjše spremembe, ki ne vplivajo na GD, DGD in pogoje iz GD – tako imenovana manjša odstopanja od GD. Spremembe v konstrukciji, inštalacijskih sistemih, tehnoloških rešitvah mora odobriti vodja projekta, poleg tega morajo biti preverjene z novimi deli PZI. Vse se vnaša v podloge za izdelavo Projekta izvedenih del. Gradnjo nadzoruje nadzornik.

UPORABNO DOVOLJENJE (UD)

Po GZ je v primeru zahtevnega in manj zahtevnega objekta obvezno pridobiti Uporabno dovoljenje (UD). Vlogi za UD je potrebno priložiti **Projekt izvedenih del (PID)** z označenimi spremembami glede na DGD, izjave projektanta, nadzornika in izvajalca, da so dela dokončana, skladna z GD in da

PRIJAVA ZAČETKA GRADNJE, GRADNJA, UPORABNO DOVOLJENJE (postopek za zahtevne in manj zahtevne objekte)

so izpolnjene bistvene zahteve, dokazilo o zanesljivosti objekta, opis izvedbe izravnalnih ukrepov, če so bili določeni, z mnenjem organizacije pristojne za ohranjanje narave in program prvih meritev, če gre za objekt z vplivi na okolje. Pri spremembi namembnosti zadošča le izjava nadzornika, da je sprememba namembnosti izvedena skladno z gradbenim dovoljenjem in da so izpolnjene bistvene zahteve. Vsi objekti z vplivi na okolje in zahtevni objekti pridobijo UD šele po opravljenem **Tehničnem pregledu**. Ta se za ostale objekte izvede le, kadar to zahteva investitor. ■

Gradbeni zakon

INTEGRALNI POSTOPEK IZDAJE GRADBENEGA DOVOLJENJA

Margita ŽABERL

Margita ŽABERL

Novembra 2017 je bil sprejet nov Gradbeni zakon, ki se je začel uporabljati 1. junija 2018. Skupaj s spremembo nekaterih podzakonskih predpisov je prinesel bistvene novosti glede načrtovanja objektov in vodenja postopkov. Zakonodajalec se je pri novi zakonski ureditvi držal načela "vse na enem mestu". Tako je ena izmed bistvenih novosti integralni postopek izdaje gradbenega dovoljenja, pri katerem gre za združitev dveh do sedaj ločenih postopkov – postopka okoljevarstvenega soglasja in postopka gradbenega dovoljenja.

Integralni postopek izdaje gradbenega dovoljenja (v nadaljevanju: GD) je predviden za t.i. objekte z vplivi na okolje, ki so določeni v Uredbi o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje in potrebujejo tudi GD.

Za posege oziroma dejavnosti, ki za svojo realizacijo ne rabijo GD, potrebujejo pa presojo vplivov na okolje, se le-ta še naprej izvaja v skladu z Zakonom o varstvu okolja (v nadaljevanju: ZVO-1), postopek pa še naprej vodi Agencija RS za okolje (v nadaljevanju: ARSO).

PRED GRADBENIM ZAKONOM

Do uveljavitve Gradbenega zakona (v nadaljevanju: GZ) novembra lani je področje presoj vplivov na okolje v celoti urejal ZVO-1, ki je določal, da se za objekte, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, najprej pridobi okoljevarstveno soglasje (v nadaljevanju: OVS), ki je pogoj za izdajo GD.

Dejansko je šlo za dolgotrajen postopek, ki so se ga vsi investitorji bali in se mu na bolj ali manj domiselne načine tudi večkrat poskušali izogniti. ZVO-1 je za postopek predvidel (instrukcijski) rok štirih mesecev (vključno z mesecem javne razgrnitve), ki pa je bil praktično v vseh konkretnih postopkih (bistveno) presežen. Razlogov za to je seveda več, v nadaljevanju izpostavljam le najočitnejše:

- kadrovska podhranjenost ekipe, ki na ARSO pregleduje vloge, in je bila v letu

2014 še dodatno obremenjena s t.i. predhodnimi postopki,

- poročila o vplivih na okolje so vsebinsko zelo zahtevna in podvržena hitrim spremembam okoljske zakonodaje (pogosto brez prehodnih določb), kar rezultira v večkrat pomanjkljivo pripravljenih vlogah in številnih dopolnitvah,
- postopek presoje vplivov na okolje predvideva vključevanje javnosti, ki ji okoljsko zahtevnejši posegi povzročajo dvome in strah; le-ti se dostikrat dodatno krepjo z medijskim in političnim vplivom. V teh primerih so za usklajevanje z zainteresirano javnostjo (stranski udeleženci, nevladne organizacije) potrebni še dodaten čas, ustne obravnave in običajno tudi vsebinske dopolnitve vloge.

Uspešno zaključen postopek je imel za rezultat odločbo o okoljevarstvenem soglasju, na katero je bila mogoča pritožba (na drugostopenjski organ – Ministrstvo za okolje in prostor (v nadaljevanju: MOP)). Posledično okoljevarstveno soglasje ni bilo pravnomočno in pogoj za izdajo GD bil ni izpolnjen. Institut pritožbe je bil s strani stranskih udeležencev in nevladnih organizacij pri okoljevarstvenih soglasjih pogosto uporabljen.

V praksi sta se (zaradi rizičnosti in dolgotrajnosti postopka presoje vplivov na okolje) postopka OVS in GD odvijala zaporedno. Investitorji so naprej na ARSO pridobili pravnomočno okoljevarstveno soglasje in šele potem pri pristojnem upravnem organu za gradbene zadeve vložili vlogo za GD.

V postopku izdaje GD se z okoljskimi vsebinami načeloma niso več ukvarjali, upravni organ pa je vključenost projektnih pogojev iz okoljevarstvenega soglasja zagotavljal s pošiljanjem PGD v potrditev na ARSO.

Seveda so se v postopek izdaje GD zopet lahko vključevali stranski udeleženci, s katerimi je bilo potrebno ponovno usklajevanje, na odločitve upravnega organa pa so se lahko tudi pritožili.

Do podvajanja je prihajalo tudi pri določenih soglasjih/mnenjih nosilcev urejanja

prostora. Za postopek presoje vplivov na okolje je značilno, da se v skladu z ZVO-1 pridobi mnenje pristojnih ministrstev in organizacij, ki so (glede na lastnosti in lokacijo posega) običajno DRSV, ZRSVN, ZVKD, ZGS, ZZRS, MKGP. V postopku izdaje GD pa se od teh istih institucij pridobivajo soglasja (običajno na predhodno izdane projektne pogoje). Vsebinsko so ta mnenja in soglasja praktično identična.

PO GRADBENEM ZAKONU

Predvidena rešitev integralnega postopka je z vidika vsebinske in časovne racionalizacije zagotovo pozitivna, saj dobi investitor namesto dveh odločitev (OVS, GD) le eno, v kateri ima združene vse zahteve, optimizira pa se tudi vključevanje nosilcev urejanja prostora in zainteresirane javnosti.

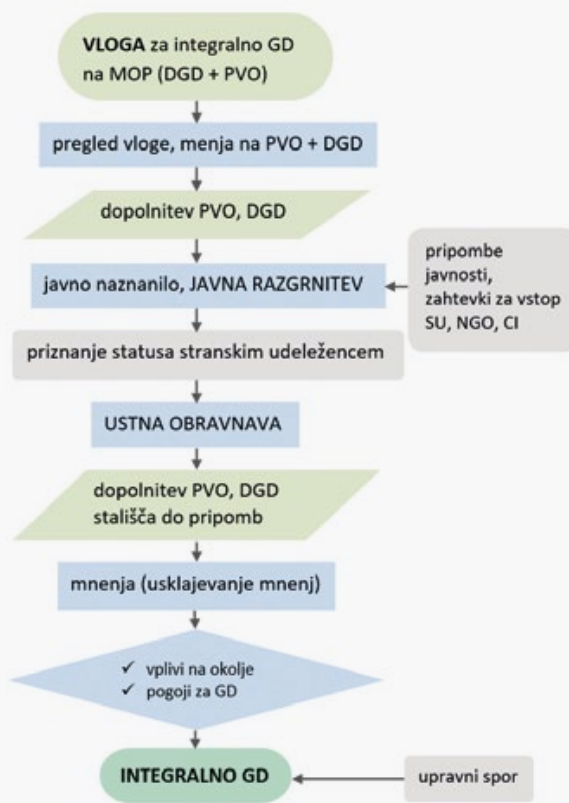
Nekaj **bistvenih značilnosti integralnega postopka izdaje gradbenega dovoljenja:**

- Za vodenje integralnega postopka je **pristojen upravni organ za gradbene zadeve**, to je **MOP, Direktorat za prostor**. Doslej je postopek presoje vplivov na okolje z izdajo okoljevarstvenega soglasja potekal na ARSO, postopek izdaje gradbenega dovoljenja pa na upravni enoti ali na MOP (za objekte državnega pomena).
- **ARSO ostaja v postopku kot obvezni mnenjedajalec** za mnenja glede emisij v tla, vode, zrak, dalje hrupa, svetlobnega onesnaževanja ter elektromagnetnega sevanja in ravnanja z odpadki. To pomeni, da se bo večina vsebine poročila o vplivih na okolje še vedno presojala pri njih, bodo pa razbremenjeni vodenja samega postopka. Posledično je pričakovati, da se bodo **skrajšali predhodni postopki**, s katerimi je ARSO zelo obremenjen, dvomesečni instrukcijski rok za izdajo sklepa pa praviloma presežen. Pri tem je treba vedeti, da je glede na tipe in velikost gradbenih posegov v slovenskem prostoru in glede na pragove za obvezno izvedbo predhodnega postopka veliko

več investicij podvrženih predhodnemu postopku kot presoji vplivov na okolje.

- **Mnenjedajalci podajo svoje mnenje na celotno dokumentacijo (dokumentacijo za gradbeno dovoljenje (DGD) + poročilo o vplivih na okolje (PVO)).** Prej se je večina (državnih) nosilcev urejanja prostora (DRSV, ZRSVN, ZVKD, ZGS, ZZRS, MKGP) pojavila dvakrat; prvič v postopku presoje vplivov na okolje za pridobitev OVS in drugič kot soglasodajalci v postopku izdaje GD.
- **Stranski udeleženci** se obravnavajo bolj celovito in v **enem postopku**. Prej so lahko vstopali prvič v postopek izdaje OVS in drugič v postopek izdaje GD. Opozoriti pa je treba na novost, da je stranski udeleženec v postopku lahko tudi **civilna iniciativa** s podpisi 200 oseb, ki postavi skupnega predstavnika in predloži stališče v zvezi z nameravano gradnjo in PVO, ki ga bo zastopala v postopku.
- Za presojo vplivov na okolje v integralnem postopku izdaje GD se uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo varstvo okolja. Če se v okviru presoje vplivov na okolje izvede tudi **presoja sprejemljivosti**, se zanjo uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo ohranjanje narave.
- Če so vplivi objekta neugodno ocenjeni, je kot skrajno sredstvo dopusten **institut prevlade druge javne koristi nad javno koristjo ohranjanja narave**, ki se vodi v ločenem postopku. Pri tem je potrebno povedati, da je tovrsten instrument poznan že iz obstoječe okoljske zakonodaje. Gre za zelo zapleten postopek, v katerem je treba pridobiti tudi mnenja pristojnih organov Evropske unije. Slovenija za zdaj še nima uspešno izpeljanega tovrstnega postopka.
- Za objekte, ki potrebujejo GD po integralnem postopku, **predodločba ni predvidena**.
- Rok za izdajo GD v integralnem postopku je **pet mesecev od vložitve popolne zahteve**, pri čemer v času pridobivanja mnenj in javne razgrnitve rok ne teče. V praksi to pomeni, da bi se lahko postopek v idealnem primeru, ko bi bila vloga (formalno in vsebinsko) popolna, v postopek pa se ne bi vključevala zainteresirana javnost, zaključil v sedmih mesecih. Menim, da ni potrebno posebej poudarjati, da je vsaj v začetni fazi kaj takega iluzorno pričakovati. Zadovoljivo bi bilo že, če bi se postopek z izdanim pravnomočnim GD zaključil v devetih mesecih, kot imajo to v zakonu določeno v sosednji Avstriji (dežela Štajerska). Pri tem pa je potrebno opozoriti, da gre pri njih za t.i. "konsolidirano razvojno soglasje", ki po okoljski plati vključuje tudi morebitna okoljevarstvena dovoljenja, s

INTEGRALNI POSTOPEK IZDAJE GD

Oznake v sliki:

- SU - stranski udeleženci
- NGO - nevladne organizacije
- CI - civilne iniciative

čimer se je spogledoval poleti 2017 javno razgrnjen osnutek ZVO-2, ki je dajal možnost združitve OVS + GD + OVD.

- Graditi je dovoljeno le na podlagi pravnomočnega GD. V smislu skrajševanja časa od izdaje GD v integralnem postopku do njegove pravnomočnosti (ki je pogoj za začetek gradnje), se pri zahtevah za sodno varstvo kot pozitivna rešitev kaže ureditev, ki ne predvideva več instituta pritožbe, temveč je zoper odločitve o (ne) izdaji GD in zoper sklep o odločitvi glede položaja stranskega udeleženca dovoljeno sprožiti upravni spor.
- Veliko kritik pa je že deležno določilo, ki **nevladnim organizacija omogoča, da odločitev o izdani GD v sodnem sporu izpodbijajo v roku 30 dni od objave, tudi če niso bile udeležene v upravnem postopku njegove izdaje**.
- Uporabno dovoljenje za objekt, za katerega je treba izvesti obvezno presojo vplivov na okolje, se pridobi v posebnem ugotovitvenem postopku na podlagi opravljenega **tehničnega pregleda**. Postopek se ne razlikuje bistveno od že uveljavljenega, so pa v GZ podrobneje opredeljene naloge mnenjedajalcev oziroma definiran postopek njihovega vključevanja.

PREHODNO OBDOBJE

Ker se je GZ pričel uporabljati s 1. junijem 2018, je v prehodni določbi zapisano, da se postopki izdaje OVS, začeti na podlagi ZVO-1 pred začetkom uporabe GZ, končajo po določbah ZVO-1. V praksi to pomeni, da se bodo vloge za OVS, ki so bile oddane na ARSO pred 1. junijem 2018, zaključile z OVS, ki bo pogoj za izdajo GD. V nadaljevanju pa se bo vodil navadni in ne integralni postopek izdaje GD. Vendar pozor: ker je za izdajo GD za posege, za katere je potrebno izvesti presojo vplivov na okolje, po 1. juniju 2018 pristojen MOP, bo vloga za GD tudi v primeru, ko ne bo šlo za objekt državnega pomena, in bo OVS pridobljeno po ZVO-1, potrebno vložiti na MOP in ne na upravno enoto.

ZAKLJUČEK

Po številnih javnih predstavitev zakona in odzivu strokovne javnosti je možno zaključiti, da nov GZ z integralnim postopkom izdaje GD zagotovo sledi načelu "vse na enem mestu" in vsebinski ter časovni racionalizaciji postopka. Vendar se je potrebno zavedati, da bo integralni postopek izdaje GD za upravne delavce zelo zahteven in da je zato vsaj na začetku pričakovati določene težave in zamude. ■

Gradbena zakonodaja

KAKO MOČNO STA V INTEGRALNEM POSTOPKU V RESNICI ZVEZANA GZ IN ZVO-1?

PI Ivan LEBAN, univ.dipl.inž.el.
Član UO MSE

Ivan LEBAN

Gradbeni zakon je po eni izmed tez za njegov nastanek "združiti in ne ponavljati postopke" uzakonil integralni postopek pridobitve gradbenega dovoljenja, kjer se v primeru objektov z vplivi na okolje združita gradbeno dovoljenje in okoljevarstveno soglasje v enotno dovoljenje. Tega izda pristojni upravni organ za gradbene zadeve. Vsekakor je to dobrodošla novost, še posebej če vzamemo v obzir dejstvo, da je objektov z vplivi na okolje vedno več. Vendar se kot uporabniki (predvsem investitorji in pooblaščen inženirji) ob še nedodelanih praktičnih navodilih lahko sprašujemo, ali je ta integracija res uspela in ali ne bi mogla biti precej jasnejša in boljša. Namen članka je pokazati na možnosti in rešitve, ki zaenkrat niso zapisane, bi bile pa logične za dosego večje stopnje integracije, ne da bi spreminjali sprejete zakone.

poenostavljeno, še vedno se vodita postopka po dveh ločenih zakonih (GZ in ZVO-1), kjer se na koncu postopkov integrira le dovoljenje na podlagi dveh dokumentacij in skupnih mnenj.

KAJ MANJKA V INTEGRACIJI IN KAJ BI BILO POTREBNO ZAPISATI, DA BI BILO PRIJAZNO DO UPORABNIKOV?

Da razumemo zahteve, moramo poznati postopek po obeh zakonih (ZVO-1 in GZ). Prav bi bilo, da bi v GZ vnesli (ponovili) tiste postopke iz ZVO-1, ki so nujni za integralni postopek in pričeli že z zgodnjo fazo tega postopka. Prav bi tudi bilo, da bi povedali, kateri deli projektne dokumentacije so v upravnih postopkih lahko podloga tako za dokumentacijo, ki jo zahteva GZ, kot za dokumentacijo, ki jo zahteva ZVO-1. Slednji se striktno izogiba pojmu projektna

malo in še to šele po izdelani "zahtevi za GD in OVS". Levi del diagrama prikazuje postopek po ZVO-1 (ali je predhodni postopek potreben, vloga za predhodni postopek, ARSO ugotavlja, ali je OVS potrebno, izdelava poročila o vplivih na okolje), desni pa pokaže postopek po GZ (zbiranje informacij, izdelava IZP in pridobivanje projektnih pogojev od bodočih mnenjedajalcev, izdelava DGD za objekte z vplivi na okolje). Skupni so le postopki po vloženi zahtevi za GD in OVS in sicer: javna objava in mnenja javnosti, mnenja mnenjedajalcev, komentarji strank v postopku in obravnava zahtevka.

Seveda pa mora biti in je logično skupna tudi projektna dokumentacija kot podloga za posamezne aktivnosti po obeh zakonih, čeprav ni nikjer to izrazito napisano, smo pa to zapisali v osnutku Pravil stroke o načinu izdelave projektne dokumentacije (Pravila stroke, IZS in ZAPS, 10. odstavek 29. člena GZ).

Po GZ je določena Idejna zasnova za pridobitev projektnih in drugih pogojev (IZP) v obsegu dela Idejne zasnove po Pravilih stroke (IDZ) z dodanimi obrazci. Smiselno bi morala biti IDZ deklarirana tudi kot projektna osnova za izdelavo Vloge za predhodni postopek po ZVO-1 (ugotavljanje potrebnosti OVS). V GZ tudi ni nikjer zapisano (zapisali pa smo v Pravila stroke), da je osnova za DGD Idejni projekt (IDP) oziroma v tem primeru (objekti z vplivi na okolje) Razviti idejni projekt (rIDP) s poudarkom na dobro izdelanem Tehnološkem načrtu (kar potrjuje posebna vsebina DGD za objekte z vplivi na okolje). Na tem mestu obstanemo pri dilemi, ki ni razjasnjena: ali je DGD (za objekte z vplivi na okolje) že kar nadomestilo za Poročilo o vplivih na okolje po ZVO-1? Strokovnjaki s področja okoljevarstva, ki niso pooblaščen inženirji, to zanikajo, bi pa to lahko bil bistveni dodatek k integraciji postopkov. Če to ni, pa mora biti Razviti idejni projekt (rIDP) projektna osnova za izdelavo Poročila o vplivih na okolje.

Že prvi površni pogled kaže na to, da je v tem "integralnem" postopku skupnega bolj malo in še to šele po izdelani "zahtevi za GD in OVS".

KAJ DOLOČA GRADBENI ZAKON?

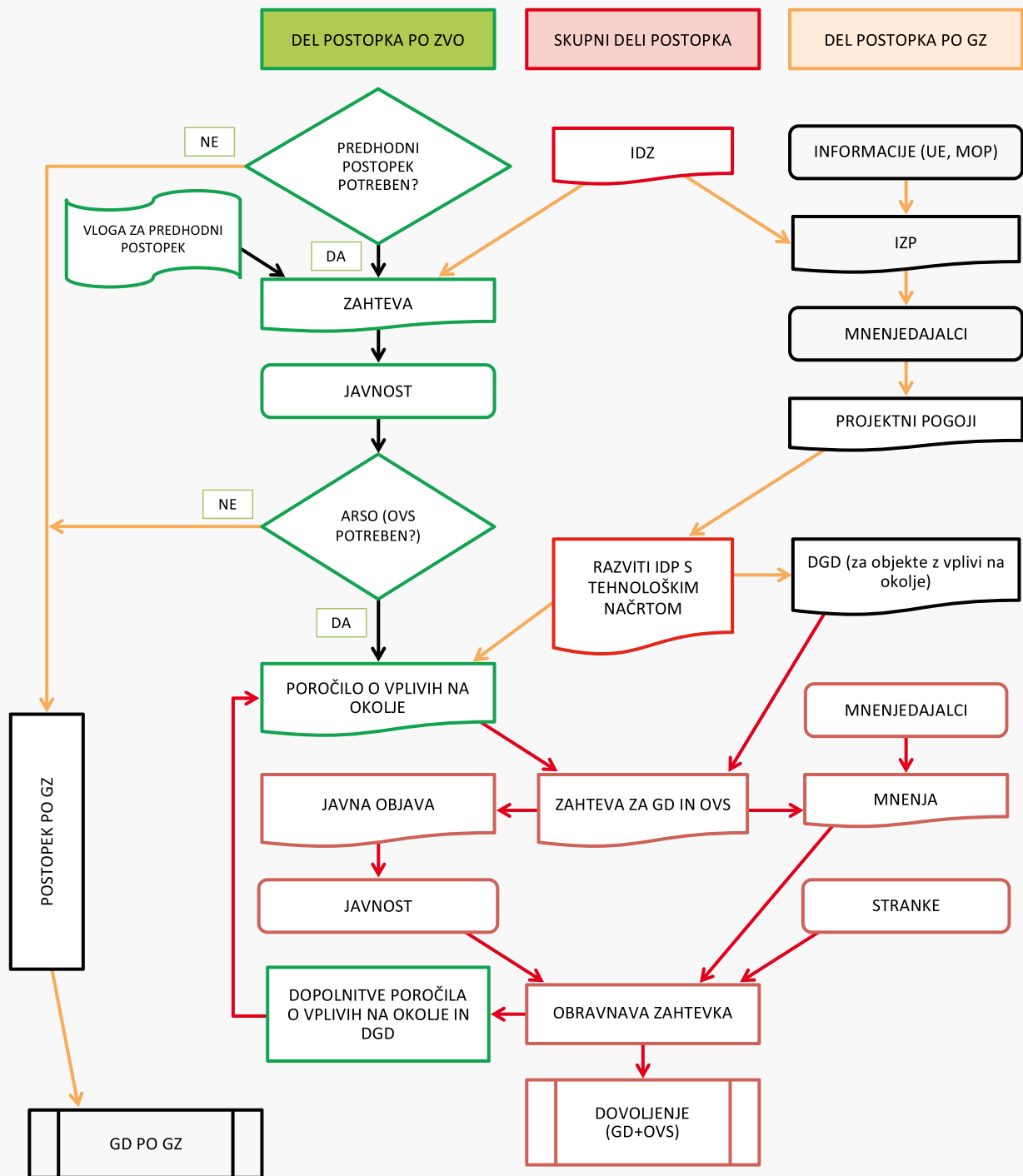
Gradbeni zakon (GZ) v 50. členu določa: "V integralnem postopku se izda gradbeno dovoljenje, ki združuje odločitev o izpolnjevanju pogojev za izdajo gradbenega dovoljenja in okoljevarstvenega soglasja". Dalje GZ pravi, da se integralni postopek vodi po določbah GZ (nekaj nepomembnih izjem) in da se za presojo vplivov na okolje uporabljajo določbe predpisov, ki urejajo varstvo okolja. GZ tudi določa, da je pri zahtevi za GD potrebno predložiti Dokumentacijo za gradbeno dovoljenje (DGD, izdelano po pravilih GZ) in Poročilo o vplivih na okolje (izdelan po pravilih Zakona o varstvu okolja (ZVO-1)). Mnenja mnenjedajalcev se pridobiva skupaj na obe dokumentaciji. Torej

dokumentacija, ki je seveda nujna naravna podloga za dokumentacijo po ZVO-1. Po določilih GZ tudi ni jasno, da se postopek (postopka) pričneta mnogo prej, in sicer z iskanjem projektnih pogojev po GZ in s predhodnim postopkom po ZVO-1, v katerem se sploh ugotavlja, ali je objekt take narave, da potrebuje Okoljevarstveno soglasje (OVS).

Da bi bolje razumeli, kaj predpisuje GZ in kakšni so potrebni postopki že v zgodnjih fazah ter kje se smiselno vključuje projektna dokumentacija, je pripravljen spodnji diagram poteka, ki ga bom komentiral.

Že prvi površni pogled kaže na to, da je v tem "integralnem" postopku skupnega bolj

INTEGRALNI POSTOPEK PRIDOBIVANJA GD IN OVS

ZAKLJUČNE MISLI

Integralni postopek mnogo obeta, vendar postopki pokažejo, da bi lahko bilo te integracije še precej več. Integralni postopek po GZ se začne opisovati šele od izdelanega zahtevka za GD in OVS. Vidimo pa, da se postopek (dva postopka) pričenjata mnogo prej in da bi bilo tudi v tej zgodnejši fazi mogoče kaj integrirati, če ne drugega vsaj uporabiti isti projektno dokumentacijo za

različna namena. Nasploh je občutek, da za del postopka po ZVO-1 ne potrebujemo nobene projektne dokumentacije in da pooblašeni inženirji v tem delu niso potrebni.

Prav bi tudi bilo, da se (morda v Pravih stroke) objavi s strani MOP verificiran postopek celotnega poteka integralnega postopka (najbolje kar v obliki diagrama poteka) in da se v prihodnjih popravkih enega in drugega zakona razmisli o nadaljnji in-

tegraciji ter o nedvoumni uporabi pojma raznih vrst projektne dokumentacije kot podloge. To bi lahko dejansko skrajšalo in poenostavilo postopek. Prikaz v tem članku pa naj bi bil vsaj pomoč v razjasnitvi sedaj zapisanega postopka. ■

Kulturno tehniška dediščina

KDAJ JE ELEKTRIKA ZAŽARELA PRVO ŽARNICO V SLOVENIJI? - NADALJEVANJE

PI Anton AVČIN, univ.dipl.inž.el.
Član MSE

Članek "Slovenija ima že 135 let Elektriko", objavljen v prejšnji številki revije IZS.NOVO, je vzbudil v slovenskem prostoru tehnične kulturne dediščine precejšnje zanimanje. S tem se je izkazalo, da kljub naši malo-številčnosti premoremo izredno veličino duha in odnosa do naše tehnične zgodovine. Čeravno nam ni bila vedno dana možnost izraziti svojo zavest do naše narodne tehnične ustvarjalnosti in znanja. Bilo je več težav kot spodbud, kljub temu pa so posamezniki vztrajali v svojem entuziazmu in dobrem odnosu do dela svojih prednikov. Posamezne gospodarske družbe danes kažejo svojo družbeno odgovornost do svoje kulturne in tehnične zgodovine. Seveda so to tudi oglaševalske in marketinške aktivnosti, ki dobro služijo svojemu imenu in promociji ustvarjalcev. No, mi pa se moramo vrniti k našemu članku in vsemu, kar se je spletlo okoli tega. Veseli me odnos in zanimanje za tovrstno našo kulturno dediščino, čeprav je bila napisana v "cajtnгах".

Z objavo članka v prejšnji številki je nastala točka preloma, plaz se je usul in treba je doseči zadani cilj, ustvariti natančna izhodišča in realno sliko zgodovinskih dogodkov, ki nas zanimajo kot tehnična kulturna dediščina prve "zažaritve elektrike" v slovenskem prostoru.

Prvi je reagiral predsednik uprave Elektro Maribora, mag. Boris Sovič in pozneje še sodelavec Elektro Maribora Božidar Govedič, ki sta pri delu zbornika "130 let elektrifikacije Slovenije, 115 let distribucije električne energije v Mariboru, 100 let javne službe distribucije električne energije v Mariboru" natančno analizirala to problematiko in ugotovila, da pri proizvodnji električne energije ni bila uporabljena pogonska vodna turbina, kot je navedeno v članku, ampak parni stroj, ki ga je uporabljal mlinar Karl Scherbaum za pogon mlina in obenem električnega dinamata.

Seveda se za to natančno in realno pripombo hvaležno zahvaljujem. Moram pa takoj pripomniti, da ta "moja" predstavitev ni zrasla na mojem zelniku. No, vendar s tem zgodba še ni končana. Na proslavi "100 let rojstva prof. dr. Marjana Plaperja, profesorja Univerze v Ljubljani in Mariboru", mi je Srečko Lesjak, velik ljubitelj tehnične kulturne dediščine in ustvarjalec tehnične

ga muzeja v Laškem pripomnil: "Indici in časopisni dokumenti Dunaja kažejo, da je prva žarnica zažarela v Laškem že pred zažaritev v Mariboru, ki je bila 4. aprila leta 1883 ob 12.15 uri."

Vendar tudi s tem verjetno te zgodbe še ne bo konec. Pojavila se bo še Postojnska jama, zažaritev in razsvetljava v čast avstrijskega cesarja. Nadalje se lahko pojavi Litija, rudnik svinca in še kaj. Počakajmo in se nadejajmo novih dejstev.

Iskrene čestitke in zahvala kolegom, ki se trudijo predstaviti našo tehnično kulturno dediščino. Še zlasti pa je pomembno, da predstavimo inovativnost, ki jo premoremo in zmoremo. S tem se bomo lahko oddolžili in zahvalili našim prednikom, ki so garali in trdo delali, da so dosegli uspehe, ki se jih lahko uvršča v svetovni vrh elektrifikacije.

Kaj pa mi, sedanja generacija? Slovencem pravimo, da je elektrika pisana na kožo, smo tehnično dovršeni, natančni, le poguma nam včasih zmanjka. Če pa so včasih ustvarjali in delali pri slabih pogojih dela, moramo tudi mi nekaj pokazati v skoraj idealnih pogojih dela.

Na tem mestu želim, da skupno združimo moči in natančno uredimo zgodovinska dejstva, ki jih bomo lahko predstavili naši javnosti, svetu in jih spoštovali kot našo kulturno dediščino. ■

RAZPIS ZA PODELITEV NAGRADE JOŽEFA MRAKA ZA INOVATIVNOST 2019

Obveščamo vas, da se s 1. 11. 2018 pričinja postopek za podelitev Nagrade Jožefa Mraka za inovativnost.

Iščemo inovativne projektantske rešitve, inovativne tehnološke rešitve, inovativen postopek pri izgradnji objekta. Objekt, tehnologija oz. izdelek ali posamezna faza izvedbe, na katerega se nanaša inovativnost, mora biti zato izveden in v uporabi.

Predloge za podelitev Nagrade lahko posredujejo:

- člani IZS,
- upravni odbori matičnih sekcij,
- upravni odbor IZS.

Postopek nominacije kandidatov in podelitve bo potekal po pravilniku, ki je objavljen na spletni strani IZS (www.izs.si/inzenirska-zbornica-slovenije/akti/pravilniki/).

Končno odločitev bo sprejel Upravni odbor zbornice na osnovi predloga Odbora za nagrade. Skladno s pravilnikom bosta podeljeni največ dve nagradi. Obrazložitev predlogov morajo biti vložene skladno z določili, ki so navedena v pravilniku.

Nagrada bo podeljena na Svetovnem gradbenem forumu 2019: Odpornost stavb in infrastrukture – World Construction Forum 2019: Buildings and Infrastructure Resilience, ki bo potekal v Ljubljani od 8. do 11. aprila 2019.

Prijava predlogov:

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE,
Odbor za nagrade IZS,
Jarška cesta 10/b, 1000 Ljubljana ali
preko e-pošte izs@izs.si,
s pripisom "za razpis – nagrada Jožef
Mraka", in sicer do vključno 31. 1. 2019.

Svetovni gradbeni forum 2019

ROK ZA PRIJAVO PRISPEVKOV JE 15. NOVEMBER 2018

V poletni številki smo napovedali, da bo Slovenija prihodnje leto od 8. do 11. aprila 2019 v Ljubljani gostila SVETOVNI GRADBENI FORUM z naslovom "ODPORNOST STAVB IN INFRASTRUKTURE" (World Construction Forum 2019: "Buildings and Infrastructure Resilience").

TEME

Udeleženci bodo predstavljali in izmenjevali poglede in iskali odgovore o odpornosti stavb in infrastrukture v povezavi z naslednjimi šestimi aktualnimi temami tega stoletja, povezanimi z gradbeništvom:

- energija v 21. stoletju,
- izobraževanje in usposabljanje inženirjev in vloga inženirjev v družbi,
- gradbeništvo 4.0,
- kulturna dediščina v digitalnem svetu,
- upravljanje s tveganji zaradi nesreč in odpornejše skupnosti,
- upravljanje z nepremičninami in premoženjem in informacijsko modeliranje gradenj (BIM),

s čimer bodo iskali tudi odgovore in rešitve v pomoč in podporo naslednjim šestim UNESCO-vim trajnostno-razvojnim ciljem:

PRILožNOST ZA SLOVENSKA PODJETJA

Slovenski inženirji imamo s pripravo velikih svetovnih dogodkov že dragocene izkušnje, septembra 2012 je Inženirska zbornica organizirala Svetovni inženirski forum, kjer se je zbralo več kot 500 inženirjev, politikov, raziskovalcev in podjetnikov iz 60 držav in s petih celin. Svetovni forum o plazovih (World Landslide Forum 2017), ki ga je aprila lani prav tako uspešno organizirala Fakulteta za gradbeništvo in geodezijo Univerze v Ljubljani, je tudi pritegnil skoraj 600 udeležencev. Udeležba bo tudi tokrat zelo močna, na mednarodnem forumu bodo prisotni strokovnjaki s področja inženirstva in arhitekture, predstavniki gradbeništva in gradbene industrije, politiki in odločevalci, javni uslužbenci, raziskovalci in znanstveniki, univerzitetni profesorji, učitelji, študenti in nenazadnje investitorji z vseh koncev sveta, zaradi česar bo Svetovni gradbeni forum tudi dobra poslovna priložnost, ki jo velja izkoristiti.

Forum pa ni namenjen le izmenjavi mnenj in znanja s tujimi strokovnjaki s področja gradbeništva, namenjen je tudi predstavitvi idej slovenskih strokovnjakov in dejavnosti domačih podjetij, ki imajo na tak način veliko priložnost za lažji preboj v svet. Zato organizatorji vabimo, da se forumu pridružite ne le kot udeleženec, temveč tudi kot njegov soustvarjalec, sponzor ali razstavljačev.

Sponzorji in razstavljačev imajo na voljo več paketov, organizatorji pa smo pripravljene sodelovanje prirojiti tudi vsaki posamezni želji. Povabilo sponzorjem in razstavljačev je objavljeno na <https://www.wcf2019.org/sponsors/>.

POVABILO PREDAVATELJEM

Temam pogovorov na forumu se lahko priključite s posredovanjem povzetkov referatov do 15. 11. 2018 na <https://www.wcf2019.org/call-for-abstracts/>; avtorji najboljših kratkih povzetkov bodo izbrani, da pripravijo referat v dolžini približno 15 minut, ki bo postal del programa WCF 2019. Ustna predstavitev referata bo posneta in na voljo na spletu še tudi po zaključku foruma v izobraževalne namene, tako strokovnjakom kot tudi laični javnosti. Tudi povzetki neizbranih avtorjev za daljše ustne predstavitve ne bodo utonili v pozabo, saj bodo predvajani v okviru nekajminutnega krajšega predstavitevne videja, ki se bo vrtil na monitorjih v Cankarjevem domu tekom vseh treh dni foruma. Skupna stališča udeležencev bodo združena v Ljubljanski deklaraciji o prihodnosti gradbene sektorja do leta 2030. Deklaracija je namenjena predvsem pomembnim mednarodnim in domačim slovenskim odločevalcem, da bi videli, kako razmišlja in kam se usmerja gradbeništvo, kot sicer tradicionalna panoga, v obdobju do leta 2030, da bi odgovorila na izzive okolja in družbe v 21. stoletju ter povečala svojo prepoznavnost in odgovornost ter prispevala svoj delež k Unesco Agendi 2030 za trajnostni razvoj. ■

POZIV ZA PRIPRAVO POVZETKOV

Do 15. novembra 2018 je v teku zbiranje povzetkov referatov.

<http://submissions.wcf2019.org>

POVABILO SPONZORJEM IN RAZSTAVLJAVCEM

Lahko se odločite za enega od pripravljenih paketov, lahko pa vam ga prirojimo po meri.

www.wcf2019.org/sponsors/

KRAJ DOGODKA

Cankarjev dom - kulturni in kongresni center Ljubljane

www.cd-cc.si

Organizatorji

Univerza v Ljubljani
Fakulteta za gradbeništvo
in geodezijo

Under the patronage of
UNESCO

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

NAPOVEDNIK IZOBRAŽEVANJ IZS NOVEMBER IN DECEMBER 2018

13. 11. 2018

Moderna stikala in vtičnice TEM –
ogled proizvodnje in novih poslovno-
skladiščnih prostorov TEM Čatež d. d.

14. 11. 2018

Projektiranje toplotnega okolja v
zgradbah ter prezračevanje za ustrezno
kakovost zraka v bivalnih prostorih

15. 11. 2018

Pregled veljavnih predpisov in
pomembnejših standardov za področje
električnih inštalacij (močnostni del)

20. 11. 2018

Uredba o razvrščanju objektov in
Pravilnik o podrobnejši vsebini projektne
dokumentacije (Maribor)

6. 12. 2018

Nova poklicna, gradbena in prostorska
zakonodaja (ZUreP-2, GZ, ZAID) –
Ljubljana

Napovednik izobraževanj in posamezna
razpisana izobraževanja najdete na:

www.izs.si v rubriki "Izobraževanja"

INŽENIRSKA ZBORNICA SLOVENIJE

Jarška cesta 10b
1000 Ljubljana, Slovenija
I: www.izs.si
E: izs@izs.si

Notranja centrala

T: 01/547 33 33

Tajništvo

T: 01/547 33 40
F: 01/547 33 20
E: izs@izs.si

Predsednik

mag. Črtomir Remec
T: 01/547 33 40
E: izs@izs.si

Generalna sekretarka

mag. Barbara Škraba Flis
T: 01/547 33 40
E: izs@izs.si

Finančno računovodska služba

Marijan Rabič
T: 01/547 33 13
E: marijan.rabic@izs.si

Pravna pomoč

Helena Vidic Bizjak
svetovalka
T: 01/547-33-24
E: helena.vidic.bizjak@izs.si

Služba za javna pooblastila

Helena Vidic Bizjak
vodja službe po pooblastilu
T: 01/547-33-24
E: helena.vidic.bizjak@izs.si

Martina Babnik
svetovalka
T: 01/547-33-19
E: martina.babnik@izs.si
gradbena stroka: strokovni izpiti,
vpisi v imenik

Neža Časl Škodič
svetovalka
T: 01/547-33-26
E: neza.casl@izs.si
ostale stroke: strokovni izpiti,
vpisi v imenik

Polona Okretič
svetovalka
T: 01/547-33-17
E: polona.okretic@izs.si
izobraževanje